

31068 వ్రతిది నము వ్రకటిం వ, బడును

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 8-వ తేది బుధవారము

ద థి ర్ థ్ గా రి వా మ స ం వ త్స ర ము, ఆషాఢమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 110

నంచిక ౧౧౦

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు మనమయినమందు

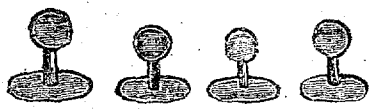
చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతశక్తిచూపినిగల మాయమందుగాడు. నకలునుండులవలన మోసముగలుగును. మంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదుఅమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన బేళమునందంతటను వెలసినది.

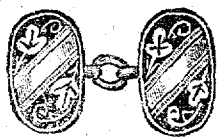
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మే మేల స్వల్పవస్తువులుకూడా తయారుచేసి,

సిద్ధముగా యుంచియున్నాము.

అను విషయమును తెలిసికొనుటకు అందరుకోరుదురు.

మావద్ద చాలాకాలమునుండి లావాదేవీ చేయుచున్న కాలాదారుల ప్రోత్సాహము, ఉద్దేశముపైవనే వెండి, జంగారు బత్తాసులు, కఫ్ గుండ్లు, బాటు మొదలగునవి కూడ లాభమునే ప్రధానముగా యోచించక నహాయోగ్యమే చేసి, సిద్ధముగా యుంచియున్నాము. సవరణంగానూ, సింకెడికి పూచీ న్యూడునూ.

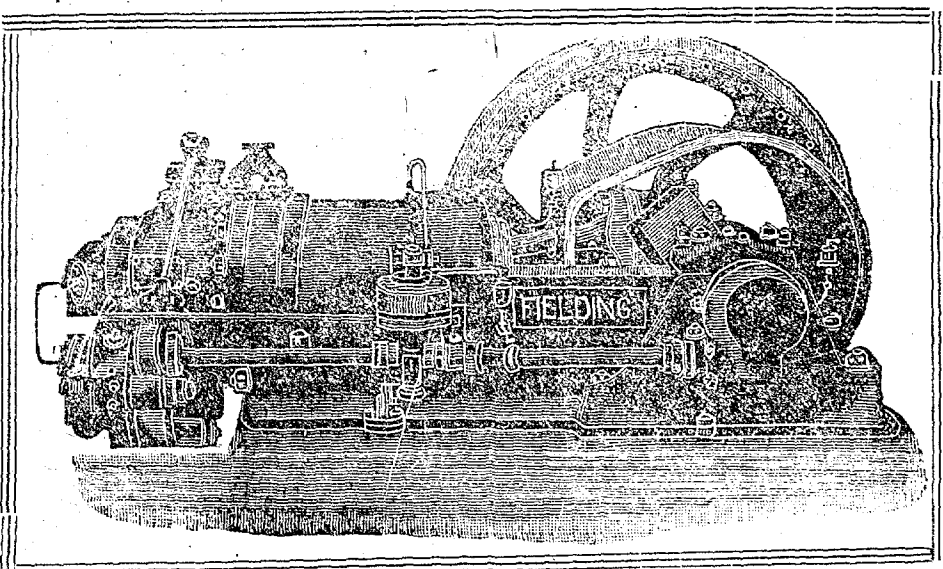
ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుసామిశెట్టి కంపెనీ,

1842

6

నగలవస్త్రములు, 25 చెవాబూరుకోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్డింగు శెమిడిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యా యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము వున్న స్వల్పధరిలకే అమలుచు చున్నవి. అన్ని నయములు పైకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్ని విధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస మయిన ధరలకు దొరకును అలశ్యముచేయక వెంటనే ప్రాయము.

586

పోల్ యేజంట్ల:- డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,

12, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

నోటీసు

బి. యన్. ఆర్. లయినపయినిపున్న పొందూరు రెయిల్వేస్టేషన్కు 15 మైళ్లదూరములో శ్రీపేరు మహమ్మదాపురం యస్టేటుకు చెందిన బొంతల కోడూరు గ్రామములోని సరుగునూట అమ్మివేయబడును. పదరుతోటలో సరుగునూటెల్లు సుమారు ఒకలక్ష యున్నవి. చెట్లు 10 సం॥ మొ 20 సం॥ వయస్సుగలిగి 2 అడుగులు మొ 4 అడుగులు వరుకు కైవారము కలిగియున్నది. సరుగునూటను కొనదలచుకొనినవారు వారి టెండర్లలో చెట్లు 1-కి యేధర చొ॥ పుచ్చుకొనియెదరో న్రాయవలెను. టెండర్లు 15-8-23 తేదీలోగా యీ దిగువ నింత కము చేసినవారికి చేరేటట్లుగా పంపవలయును. తోట కొనదలచుకొన్నవారు పదరుతోటను చూచుకొనవచ్చును.

శ్రీ. ఏ. వి. భానోజరావు

గార్డయను.

శ్రీపేరుమహమ్మదాపురం యస్టేటు. (ప్రాప్రై) టిక్కు. విశాఖపట్నం.

శారద

సచిత్ర మాసపత్రిక

6 వ సం॥ క

తయారగుచున్నది.

ఒక నాటకము - ఒక నవల

ఈ పత్రిక మాస సంచికలో విశ్వసాధన శక్తివారా నూతన గాథ వాసిని "ధన్యకైలాసము" అను నాటకము (సంపూర్ణముగా) ను నోరి సరిసింపాకాష్ట్ర గాథ వాసిని యొక చిన్న నవలయున్న ప్రకటింపబడును.

పత్రిక లో

180 పుటలు, పెండు త్రివర్ణ చిత్రములు, 50 పెంజులు 60 రజకు సాధారణ చిత్రములు నుండును.

పరిచయం దు 7-8-0 ఆర్. 500 చందా రు 4-0-0 చందాదారు లభిస్తున్నాయి. కొనిన "శారద" శతావ్దిత్య భంగి విచిత్రముల ప్రకటింపబడును. ఇ నాటిమాసలాహా క్రింద పది చందాదారులకందు.

మానేజరు, "శారద", చుచిల్కోట్టు మూ.

THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price Rs. 10-0-0 per Copy Net.

TESTIMONIALS.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

Within the eight hundred and odd closely printed pages of the book is a mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory. We can recommend the book to business houses in search of an up-to-date all-India Directory at a price which is by no means prohibitive.

Ceylon Daily News, Colombo.

A new Directory has been issued by the Kanara Press of Madras which will be a useful addition to the libraries of business houses in India, Burma, and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on right place for the goods. The printing is clear and distinct and the volume serviceably bound.

Ceylon Observer, Colombo.

We have received a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 from the Kanara Press, Madras. It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places in the above-mentioned countries. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras.

The Business Directory, prepared by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses

in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms such as those in Buenos Ayres, Cape Town, Soerabaya, Durban, Kobe, Penang, Shanghai, Singapore, Sydney and names of Firms in U. S. A. and Germany interested in trade with India are also given.

The Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated, upon the success of this very substantial volume.

Madras Mail.

We have received from the Kanara Press, Madras a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for the current year. It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations, weights and measures, Indian Customs duties, etc. A short descriptive account of the principal cities of India is also included and altogether the publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

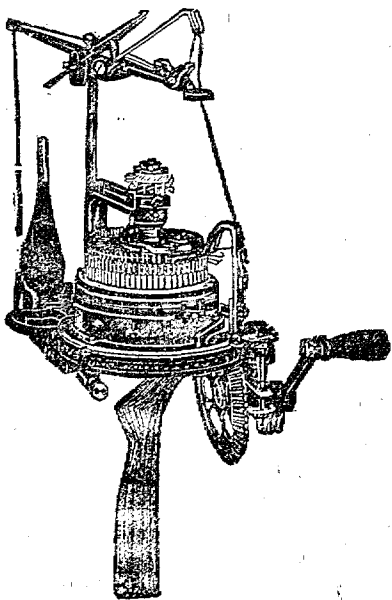
Business Directory Coy.,
15, Angappa Naick Street, MADRAS.

క్రొత్త హారిస్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

522

గృహము, న్యడే, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.

క్రొత్తమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును

మేజోల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, ఆంగ్లసామ్రాజ్యముందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న ది. హారిస్ పేటంటు నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ చిటానుమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to:
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegram: "BRAD."

దు ర్యోధన పరాభవము.

క్రొత్తనాటకము. వెల 0-10-0

గ్రంథకర్త: వల్లె వేంకటసుబ్బారావు, గుంటూరు.

రాజప్రతినిధి- అసహాయోద్యమము

(ప్రైబ్యూట్)

రీడింగు ప్రభుత్వ వివరమును గూర్చి మాటలాడుచు, అసహాయోద్యమముపై ఆశ్చర్యపడెను, అందరిలోనును బాగా ప్రజ్ఞమును గూర్చి మాట్లాడిన పండ్ల నందుట చేత గానట్లు గానించుచున్నది. మొన్న భారత కానకసభ ముగించుచు గానించిన యువనాగమునందు గూడ ఈ అసహాయోద్యమపు మాట రావడంబోలేదు బితే యామాత్యునివరకు తీవ్రముగ దుడుకున, అప్రస్తుతముగ నుండలేదని చెప్పవచ్చును కాని గె నువారులు కొందరు జేతనానందరి కానకసభాస్థానముల వాక్ మింపవలెనని యుద్దేశించినపుడు అందు ఈ ప్రభుభారత కానక సభ్యులు పోయి కొత్తవారునున్నపుడు, రానున్న కభ యం దుగూడ నిప్పుడున్నట్లే వారే సభ్యులుగ రావలెనని కోరుట పూ ర్తిక అప్రస్తుతము కాకపోవచ్చును. ఇంగ్లాండు సాగ్యభావని వలెగాక రాజ ప్రతినిధి ప్రభుత్వమున కంతకను అధికారి. అట్టిర ికయోజనలు పంపుటకానకసభ్యులను గూర్చి ఆయన కొం తిండి తనయధి పాయమును దెల్పినపు డెవరును తప్పుబాలరు. రాజప్రతినిధి యానియము యెత్తుటకావలయు కాదనకపో యినను, ఆయనమాట్లాడిన మాటలను నిక తీరములుగ పోనీలాల ము. ఆ కాన యిట్లు చెప్పెను "ఇందుకు భిన్నములకు అదృష్టము లు అవచ్చును. నిర్మాణముగాక విశాసమే వారిప"మనవి. వారులు సరి స్పష్టరణములను విచ్చిత్తు జేసి గానెవరు వారు భారతజాతీయుల చేసినదేమి? వారు ప్రజలకు గానించిన సౌ.ర్యముదేమి? వారు విజయోద్యమను, దేశమును భద్రపరుపగలిగిరి? వారుకాంతి జేసినా? తి? బికప్రశ్న, బికప్రశ్న ప్రశ్నము

రాజప్రతినిధిగారిడిగిన ప్రశ్నకు మరెవరికైనను ప్రశ్న ప్రశ్న మిచ్చేదము. మహా సంస్కర్తలకు వారు ఏ యొక మాం దైన ను, దేశము కందైన ను ప్రజాక్షేమ స్వాంత్యక్షేమకై ప్రయత్నించినపుడు, ప్రభుత్వమున కవతొ కాంతినిచ్చి భద్రమును, విజయమును దీసికొనివచ్చి? బుడుకుగాని, మహావ్యూహగాని తీసికొనివచ్చి? ఏను కీడు కాం తిపొంద దొన్నను, ఆయన కయ్యనపుడు తీసికొనివచ్చి? ఆ యన తీసికొనివచ్చినది కాంతిగాదు ఖడ్గమని ప్రజల పలేవా? మత విషయము లట్లుండనితర విషయముల బాడుడు ఏసాంఘి, రాజకీయ, అధికారద్యమముగాని ప్రారంభదశగానుండ, రీడింగు ప్రభుత్వ అసహాయోద్యమమును గూర్చి ప్రశ్నించినట్లునే యీ ప్రశ్నలనే, పూర్వవారపరగాయముల వానిని గూర్చి అడిగి యుండలేదా? ఇప్పుడంజేమనగా, ఏదైన నొక పెద్ద సంస్కరణము, అనేకమందిలో జాతీయద్యమముగ జేసవలె నన్ను, భవంతులకును వారిపరాచకలకును నమ్మముగ జేసవలెండ జేయుట సాధ్యముగాదు. ఆ భవంతుల ప్రతినిధి యా మాన్యుట లాంటి పండ్ల నందుటకై చావు బతుకులు వెలి యుట డ పోరాడుటయను సహజమే ఇప్పుడు మనదేశములో నున్న స్థితియొక్క దేశములన్నిటియందును అన్యాయములందును, యిట్లేయందునను. మనసం తిగూడ నట్టిదే అసహాయద్యమము కాంతి భద్రైక్యముల నప్పుడే జేసార్యము యను దిగాదు విచారించవలసిన విషయము ప్రజల కీ సౌభ్రైక్యము జేసార్యమువచ్చుదు న్నరానికన్న నుకూతీతవ్యాపకీతిని చేపాడుటయే వారి పర మావధిగాదా? వారు జేయు ప్రయత్నములు తిరుగుబాటుకారణ భూతిములుగ లేనా యను విషయమే విచారించవలయును. ఈ ప్రశ్నలలో 'దేశక్షేమ' సత్యమునకు భంగము లేకుండ రాజ ప్రతినిధి ప్రశ్న ప్రశ్న మిచ్చునా? అసత్య నివేదనము వద్దునుమా

అసహాయద్యమము కానకసభ్యులములు జేయ నున్నారని రాజప్రతినిధి వెనుకటి నిండనే మరల వాగోపించెను. ప్రైవేట్ జూది అభిప్రాయములు కొన్ని గాంచువారల తప్పులు ఇది వరకు నుండసాగెను ప్రతిభుటించి యుండలేదా? అందు సత్యమునకు భంగము గాని చినట్లుల వెలుపలేదా? అసహాయద్యమము ఇప్పుడొచ్చిన సంస్కరణమును ధ్వంసము జేయగోరి రన్ను, వానిని యింతకన్న సత్యోంతములుగను ఫలవంతముగ జేయు నుద్దేశముతోగాదా? ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వ విధానమును వారు ధ్వంసము జేయగోరి తత్ఫలమే ప్రజలకును, వారి ప్రతిభుటలకును నిజమైన యాధికారములందు పాలుగానిధానమును సాపించు నుద్దేశముతో గాదా? ఇంతకన్న సంస్కర్తల జేయగోరుదని యేమి? ఇంతకన్న ప్రతిభు ప్రభుత్వమును పార్లమెంటును కోరునదేమి? అసహాయద్యమము తమ యువ ర్యము ననుసరించుటలో యుక్తమార్గమున పోలేదని చెప్పవచ్చును ఆమాయమై మేమే కావలసినంతకు తగినంతవట్టుకు వెనుదియకుండ జెప్పితిమి. మిగతావ్యక్తి నిర్భయముగా జేయ నుద్దేశముతో అసత్యనివేదనముమాత్రము జేయుట అన్యాయము నును అట్టిదంతరి పయనీరు ప్రతిభు గాని, ది. అందు యం. గెటెంటు గాని తిగియొండవచ్చును. రాజప్రతినిధి, అందులో ఇంగ్లాండులో ప్రధానకార్యముగారి జేసినయంతటివాడు, ఇంతకన్న పెద్దపర్వ యాచార్యముతో బుట్టినది అందరును తలంచెదరు.

నిజామురాష్ట్రము-ఖద్దరుద్యమము

(శ్రీ శేషాద్రిమణి కవులు)

II

మేము సంవత్సరముల నొకటి చెందు మారులైనఁ జరి
 త్రాగి పలు ప్రాంతములను పరికించి నిజాము రాష్ట్ర
 మున కేనుకలకు. కాంగ్రెసువారు భావ దాదేశించిన యజ్ఞల
 లో నన్నదాము చేయఁగినది ఖద్దరురాష్ట్రధారణ మొక్కటి
 యే నిరాలంబనముగ నున్న ప్రతిమన బాదు స్యాత్యత్య మారుత
 ములఁ బీచి నిష్ఠుడముతో వింతలేదుగాని పశ్చిమగుఱుడ
 నాలోచించుదగినది. ఇక్కడ తన భక్తిశక్తితో ఖద్దరును ప్రే
 మించి ధరించుటలో మేము సోపరజాతీయవాదులకుఁ దీసి
 పోము. ఇప్పుడు ప్రతివాదపరస్థమున నైజాము ఖద్దరు వస్త్ర
 ములని యొక తెగవస్త్రములు విక్రయించుచున్నది. నలు
 మాలు వానిని మేము పరికించియున్నాము. కొన్ని తరు
 ణములలో నంగడులలోఁ గొని ధరించియున్నాము. ఈ వ్యాపా
 రము చేయు వర్తకు లిందుల రహస్యము తెలింగుఁడ. నిజాము
 ఖద్దరుని యొక్కవస్త్రములలోఁ బాలవోటుల మోసముంటు
 కేమి పోతున్నది. ఈ యజ్ఞరీతి నిజామురాష్ట్రము రాధ్యత
 వహి పరలసినదేగాని యొకటిగాని అరణ్యకాశము చేసంగిలో
 ములుగు ప్రాంతములయందు బుకాలవైపు కొలనునాక బిర
 గలుఖంబుమెట్లు జూసకవోటుల బ్రత్యేకము ఖద్దరు కత్తి
 చులఁ బరికించిరి. ఈ సంగత్యము తెలిసికొని ఖద్దరువస్త్ర
 వ్యాపారులు జనుల నల్లగొడవలకు ప్రత్యేకముగా రెండు
 చూచి కత్తవ్యాపారులతో మూలతోఁగూడ మూలదీతిమి.
 అటుండి భావనగిరియందు ముక్కుగూడ నిలవదు మై పువ్వురి
 తో భావనగిరియందు మూలకొని కేసుల లావేయమున
 కగుటకే ఖద్దరుద్యమము ప్రధానముగ విచారించుటలేదా
 యిది గాని విచారించుకొంటే దేశీయతములు బహిరంగము
 చుటలో సందేహి పరలసినంతి యవసరము లేదు.

నల్లగొండలో ప్రతి గురువారము గొప్ప సంత జరుగును.
 పలుతావులందు వివిధవస్తువులు వచ్చును. అందు కొన్ని స్వదేశీ
 వస్తువులు కలవుగాని వానినూర్చి చుట్టియొకమాటు చచ్చింతుము.
 సాధారణముగ కుద్దవస్త్రములు వరుసనూలు కండలు
 గూడ విక్రయమునకు వచ్చుటకలదు. వాలెవాండు ప్రత్యేకముగ,
 మూలవాండు ప్రత్యేకముగ కత్తముల విక్రయింతురు. మూల
 కత్తములు మాడువిధములుగా నున్నవి. కొన్ని పదునాడుగు
 మొలలు ముప్పదవ సెంబరవరకుఁగల విదేశీయులు కత్తవస్త్ర
 ములు. వీని బాగోగులతో మన కవసరములేదు ఇకఁబడియొక
 కత్తములు ఇవియే తిలుచుగా మనవెకి దాడికడలుఁచి పడుగు
 మాత్రము విదేశపు సెంబరు నూలుతోఁగూర్తురు. పేయంతయు
 కుద్దవస్త్రములతో ముగియును. ఇది మూలవాండు ప్రపంచ
 మాను మోగించుటకుఁ జేయఁకృతిమముకాదు. సీచనూలుకు
 వడియు గట్టియు నుండుననియు అచ్చులలో నులభ
 ముగా నుండుననియు వారుదేశించి నిర్మాణ సౌకర్యమునకై
 మూలవాండు వివిధగా నిర్మితముల చేయుదురు. ఇందు పే
 లోనూత్రి మెట్టియనమాన ముండదు. చీరలు ఉత్తరీయములు
 ధోతులు. ఈ తెగలో గావలసినన్ని ప్రతిమనబానికద్ద సంతలో
 లభించును ఉత్తరీయములు ధోతులు సాధారణముగ కడలు
 తక్కువవూడ వస్త్రముల నుండును. వీనిని వర్తకులు ధారాళ
 ముగఁగొని మాలు చేయనకు ఖద్దరువర్తకుల కమ్ముచున్నాడు.
 ఇది మన దేశీయముల బుద్ధిపూర్వముగ నెఱిగిచేయుచున్న
 దోవమే. మూలవాండు కుద్దవస్త్రములను విదేశీయులు
 విక్రయించుచున్నారట. విదేశీయులు గొని బట్టునేసి
 యమ్మకొనలేని బీదవాండ్రుకడ యమ్మకమునకు కత్తము
 లలో నెట్టి మోసము కనబడినది. వాండా కత్తముల నొకరిని
 మోసగించుటకు కుద్దములుంటే లేదు. దుప్పటులను వాండుపచ్చ
 డము లందరు. నేటి మిక్కిలి చక్కగా నుండును. కత్తము
 దిశగిరిగా నుండును. ఒకటి పొకటి గోటుపైతము కట్టించి
 కొనవచ్చును. నీరు మూటాట్టకొనింత దిట్టముగా బట్టయిండును.
 ఇందు తిలగుడ్డలు, ఉత్తరీయములు, కొలదిగ చొక్కాకడ్డలు,
 దుప్పటులు, ధోతులు నుండును. విదేశీయుగ ధోతులు లంబా
 దిలు గొల్లవాండు లోనగు ననాగరకుల కొలుకు కుద్దములకు
 బడున కుటచే నంచులు కమ్ములు ఆర్జుణీయములు నుండవు.
 కొంచెము మోటుగనుండును. కాని యంచులు రంగుపోవునవి
 కావు. విదేశీయులవికావు. నిజాము రాష్ట్రములో అద్దము పరి
 కర వశించెదననుట సూర్య యొకవ్యాసము వ్రావెనలసియు
 న్నది. అచట కేయారానసారముగ రంగువస్త్రముల నహ
 యముతో చేయబడిన యెట్లు, నల్ల నూలే యంచులకు ధారాళ

ముగ నుపయోగించు బడుచున్నది. నల్ల నూలునకమిగాని యెట్లు
 నూలు మాత్రము ప్రశంసాస్త్రమైతి. ఇదికొలది కత్తము
 స్నేహవచ్చి యానూలు దినునకు కొక వస్త్రమొందును. కత్తము
 వంటి మున్నరు ఎటువైపునలో నా నూలుండును. ఒకటి కత్త
 ములు ప్రతివస్త్రమును సంతలోఁ గొలదిగో గొప్పగో లభిం
 చుచుండును. సాలెవాండు తెచ్చుకత్తములలో వరుసనూలు
 తక్కువయే యని చెప్పవచ్చును. కొలదిగో నల్లవో నది నన్నది
 నూలుతోఁ బాల వాగుగా నుండును. విలువ కొంచెము ఎక్కు
 వగా నుండును.

నిజామురాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకముగ ఖద్దరు లభింపనియ
 వారు చాలకొక్కరు. యజ్ఞకులలో వాగరకులలో గొలది
 మంది మాత్రము కలరుగాని వారు ఖద్దరు నిర్మాణము కొలది
 బోత్సాహము చేయుటలేదు. అందువలన సేపాచములు వివిధ
 ఖద్దరులేమట లభించుచున్న సీనునూలుతో వానాస్థుల పడు
 చున్నాడు. నిజామురాష్ట్రమున ఖద్దరునిర్మాణ మభ్యర్థింపఁ జేయఁ
 దిలకుమేని మనము వర్తకులతో సంబంధము పెట్టుకొని లాభ
 ములేదు. వ్యాపార మున్నపుడు కొంచెమేని మోసముండకపోదు.
 మీరు నిర్దేశముకత్తముల మేము కొందుమని యభయమాస్త్ర
 మొసంగి పంచముల ప్రోత్సహించుమేని మనసటిసంతకు కుద్ద
 మైఖద్దరుకత్తములకైచిరునవ్వులతో నొప్పిగిరిపోవుదురు.
 రయిలముగఁగూడఁ బట్టణములకు సంబంధించక స్వగంధ్యై
 క్తియుచే కనువిర్యాణము గానియే గ్రామములు ఎనుపవార్తను
 నబలవిర్యాణమునకుఁగూడ పోవుదుమేనివెట్లుకావచ్చును
 అచటిజనులకు వ్యాపారము మోసము కంచనభావములేదు. గ్రా
 మాధికారులు తక్కువ మిగిలిన పొరులందఱు ఆత్మభావమునకు
 లగా నుండురు. అట్టివోటులలో స్వగంధ్యమునకు రైతులు
 చేయించిన కత్తములు—దుప్పటులు—చీరలు—చొక్కా
 కడ్డలు—వివిధగా లభిండును. వానిలో మోసముండదు. వర్తకులు
 చాఁచరలలోఁ గొని యనాగరకులకు వానినికొలది లాభమునకై
 విక్రయించుచుండురు. అని కట్టణముల కెరుమతికావు. మన
 మాయాప్రాంతముల కేతిమేని వలయునన్ని యొకవోట వాడుగాని
 పచ్చిగామములు తిరిగి లభించును బీదవాండు ఎడకలముగా

నిరారాధ్యతయైయుండును. కర్త కాలములో కంటికికంటిలోఁ గూ
 లితోజీవించి వేంగిలో తిరుగుట కిందలేని పాటకజనులలోఁ
 బాలమంది నూలువరుక వాగంబింతురు. ఇందు గొండకు గర్భవరి
 గ్రులు. వడికెనగండిల వర్తకులకు మిగుల సులభకరములకు విక్ర
 యింతురు. వారు వానిని నిలువఁజేసి కత్తములుగ చేయించి
 యనాగరకులకు వాయిదాబడిగ విక్రయించి విశేషలాభములు
 గడించుచున్నాడు. పంచముల కత్తములుగ ఖద్దరుబట్టలు చేయు
 చున్నాడుగాని వారికమ్ములూ మిక్కిలి తక్కువ. కాన కనిపాట
 లలో వాండు కులివాండుగ మారు బంటుచే వెట్టుతావు
 లలో నూలు నిలువగా నుంచబడుచున్నది. ఒక్కగ్రామము
 ఒక్కపల్లె కాదుగాన ఈవిధమున్న వోటుల దురుగుబడుచు
 దుప్పటలను—ఖద్దరుకత్తములను—వైజామురాష్ట్ర
 నుండి కర్ణాటకము గానిచి ప్రోత్సహించి ప్రతినిధుల చేర్చబడిన
 గాని కుద్దవస్త్రములు చాలినంత లభించును. కరీమునగరము
 కరంజ్ ప్రాంతరాజును, భువనగిరి జనగామ లోనగు వోటుల
 వర్తకులకద్ద మోసములేఖద్దరు కత్తములు చాలస్వల్పముగ
 నున్నవి వానివిలువయెరిగి ననిన సేపాచలేదు దానిప్రాకృత్య
 ము వారికిఁదెలిశాదుగాన అట్టికత్తములు వలసయున్న ఆర్జ
 యతోఁ బనికాదు. రాధ్యతలవారు పరికించియే కొనవల
 యుఁగాని గర్భంతరము లేదు.

కొంచెము ఎటువైపు వివిధ దుప్పటికానూలు వైజాము
 తక్కువపాడ వెట్టుకల ఉత్తరీయముల తలకుడ్డలు ధోతులు
 అచటా కేతితోటుగుడ్డలు వివిధగా నిజామునండి మనకు దిగుమతి
 యగుచున్నవి. అలపూర్తిగా పదు వార్తల సెంబుతో నేయబడి
 నవే యని కత్తయిందగుచును. నేసిన సాలెవాండు నేయించిన
 వ్యాపారములు కొనవచ్చుచున్న వర్తకు లీమోసములూ బూర్తిగ
 భాగస్వాములేను. మూలముగనుండు కొన్నితోఁ జేయబడిన కత్త
 ములు మనకు వైజామునండి విశేషముగా దిగుమతియగు
 చున్నవి. అందరినూలు నిష్కములుగా విదేశముది. ఉన్నిమాత్ర
 మంటి కుద్దమునదియే. నిజామురాష్ట్రమున ఉన్నికత్తములు
 తక్కువమైనవి చేయబడుచున్నవి. కాని యందు నూలుగలసినవో
 ననుమానించకలెప్పుడు. నిజాముగ వస్త్రమున ఖద్దరునూలు లభింపక
 పోవుటచేఁగాదు. ఉద్దమభిహనము తెలియు సోవుటచే నచట
 నచరము జరుగుచున్నది. దీనికి లాభపరాములగు వర్తకులే
 కారకులుగాని పనివాండ్రు అనకుట సామాన్యము.

“ఇప్పుడే సీమ కమలములు
 క్రొత్తగా దిగుమతియైనవి.”
 సురజ్జీమ్ లల్లుభాయి అందుకో
 113 ఆదియప్పనామకవిధి, మద్రాసు.

బిడ్డల తల్లుల కందరికిని

తెలియవలెను

రానిన్నప్పు చేతుంటు బాద్లీని, ఆవుపాలతో గాని, లేక బత్తెపాలతో
 గాని, లేక కనీడెప్పును పాలతో గాని చేర్చి కాచిన గంజి తల్లిపా లేంత సుల
 భముగా జీర్ణమగునో అంత సులభముగా జీర్ణమగును.

ఎట్టి జ్వరము వచ్చియున్నను దేహమునకు చలువను కలుగజేసి, మంచిపుష్టి నిచ్చును
 మీ వైద్యుని ఆడిగిన వారే సలహానిచ్చెదరు.

Robinson's PATENT BARLEY

Manufactured by
 Keen, Robinson & Co., Ltd., London.
 (Incorporated With) ENGLAND,

No 3 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

అందరికి ఉచితము
ఒక 7 ఆవున్నుల మాల్టెడ్ మిల్క్

(నం. 3)

జూబులు

నెస్టిల్స్ మాల్టెడ్ మిల్క్ నే కొని,
రెండు 15 అవన్నులబుడ్లకు చుట్టబడియుండు కాగిత
ములను జాగ్రత్తపరిచిన యెడల
7 ఆవున్నుల
నెస్టిల్స్ మాల్టెడ్ మిల్క్-బుడ్డి
ఒకటి బదిలీగా యివ్వబడును.

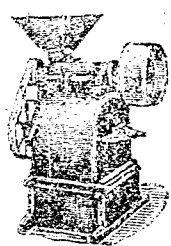
గమనించుడు:- నెస్టిల్స్ మాల్టెడ్ మిల్క్ యితర
మార్కు మాల్టెడ్ మిల్క్ కన్న వెల చవకయేగాక పురుకు
యెక్కువగ యుండును.
బుడ్డియొడ పిల్లవాడినివేసిన బొమ్మయొన్న పావులను
నెడకుడు. అక్కడ కాగితములకు బదిలీ యివ్వబడును.

సంస్కృత గ్రంథములు - తెనుగులిపి

(1)

అమరకోశము మూలము. - స్వల్పార్థము, ఆంగ్లము	ఆంధ్రసంఘము (రెండవ భాగము) - ఆంధ్రసామగ్రి (సం. 1)
భాషాంతరములు - చిన్న నైజా ఆట్టలెండు	ఆంధ్రసామగ్రి శేషము (సం. 2)
సంస్కృతాంధ్రము మూలము 16 పుట. కిత్తెనెండు	ఆట్టలెండు
ప్రాకృతము 1 వ. భాగము కిత్తెనెండు	రామదాసుచరితము
డిటో 2 వ. భాగము	డిటో కాలికోలెండు
డిటో 3 వ. భాగము	సృసింహశతకము - మూలము
డిటో 4 వ. భాగము	చాలరామాయణము డిటో
శిథిలగ్రంథము - మూలము	ఇది
శిథిలగ్రంథము - మూలము	ఇది
డిటో	ఇది

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

బెట్టిను రైసుహల్లురు అండు పాలిషరు

693

నెం 1, 2, 7 రుల రైసుహల్లురు స్థావరముండి కరుణమే యివ్వబడును. ఈ హల్లురులకు
విడిభాగములు ఎక్కువను సిద్ధముగానున్నవి. కిరెనెట్ ప్రాధు ఆములు ఎంజిములు పోటీ ధరల
చొప్పున నష్టముచేయబడును. మరి యొకరికి మరొకరు ఇంపులకు మునుపు మా ధరలను
పోల్చి చూడగోరెదము.

Head office:-
CALCUTTA.

B. D. BERY & Co.,
8 Sembu Doss St., Madras.

కాలరా సంజీవి

కాకుండనాపును. వచ్చిన తప్పకకుదుర్చును.
కలరా నిర్మూలముచేయుటలో నిష్ఫలమేనగుగా నిది
కంటేమియు! ఆ నీక మోక్షానా పుత్రములును, బంగారు కరకము
లును పొందబడిన సంజీవి. గ్యాంటిగా ముద్రుక. నేపేజి
పుస్తకము.
రెం నీసా 1-5 రూ పాదు 1 0 0
విభాగము:-
ది గౌతమ మెడికల్ హాల్,
బెజవాడ.
మదరాసు విజయము:-
రాబర్టు ఆంథోన్
11 నయినయప్ప నాయకాపిఠి, మదరాసు.

చెముడుకు
అమోఘమైనమందు
కుదరనిచోమోసాముప్తరు
గయిచ్చెదనునిష్కాంపుప్తరు
కునామాత్రానివంపదడును
బుడ్డికిరు4-0-0విషయములుపరు
డాక్టర్ రత్నం బ్రదయ్య
మొడికకహాన్
మామిడిపేరు, కృష్ణాజిల్లా

చాకులు-తాళములు

మం X లికత్తులు.
ఆంధ్రసామగ్రిచే చేయబడినవి. రేలయినవి
మెంజే ధరుకాకులగుట గ్రాయుడు.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలంగాణ్ అడ్డు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

MONEY Making Book.

"Key to fortune" (in Press.)
Sent FREE on request agents, and
supplies of Patent medicines, Books,
Watches, Clocks etc., at cheapest
rates.
Apply to Pearl & Co
Victoria Gardens, Bombay.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాలిగెనుసంఘము - బందరు
జిల్లాసంఘము యొక్క కార్య నిర్వాహకసభ యాగిల
14 వ తేది తుదియందు 8 గంటలకు కాలిగెనుకార్యసాహసమున
జరుగఁజూచి ఖద్దరబొమ్మలు, భద్రుల్లిబొమ్మలు, ప్రచారకుల ఏర్పా
టు, దూది ఖద్దరువ్యాపారము, స్వరాజ్యనిధి వస్తు, హిందీ
గ్రాంటు మాన్యుగు మాఖ్యురికములు లనేకము విచారించబడినవి
యొన్నది; గనుక కార్యనిర్వాహకసభయ్యి అందరుకప్పక దయ
చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

బందరు, } బొబ్బా వెంకట శేషయ్య,
5-8-23 } చ. వెం. నరసింహము,
కార్యకర్తలు.

తెలుగు భారతభద్రునిలయ వస్త్రములు
ది 5-8-23 వ ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు తమ స్వకీయవిలేఖరి
నెలపాడువారలలో నెలపాడునందు జరుగుసంతకు భారత
భద్రుని నిలయము (కలెకు) వారు భద్రుని వస్త్రములను తెచ్చి
అమ్ముచున్నట్లుల వ్రాసివారు. తెలుగు భారతభద్రుని నిలయము
వారు ఆ నెలపాడు సంతకరిస్తారులను బట్టి ఏసంతకును భద్రుని
వస్త్రములు తీసుకువెళ్లి అమ్ముటలేదు. ఈ ఖద్దర నిలయము
వారు స్వయముగా భద్రునివస్త్రములను అపువపుడు తీసుకువెళ్లి
నెలపాడునందును తిరుమగా తాజేవల్లి గూడెమునందును
అమ్ముదురు. మరెవరైనను తెలుగుభద్రుని నిలయములోని బట్టి లని
మోసముచేసి అమ్ముచుండిరేమో?

శనివారపు సుబ్బారావు,
కార్యకర్త, భారతభద్రుని నిలయం తలెకు 5-8-23

ఇంజనరం కాల్య నెం 3 వుత్తర
నయిడ్లు యిరిగేషను సంఘము 2 వ-మహాజనసభ
యిరిగేషను సలహా బోర్డు మెంబరు మహారాజ్ చిల్ల
జూరి శేషగిరిరావుపంతులుగారి అధ్యక్షతకు అద్దంపల్లిగ్రామ
పాతకాల భవనమున 29-7-23 ఆదివారం సమావేశమయి తీవ్ర
మానియి: తీరుమానములు.

1 తీర్మానము (ఎ) భాగము
ఇంజనరం కాల్య నెం 3 వుత్తర కేంద్రనెడ్లు అయిడ్లు య
2200 లకు కీరు నష్టము కావడం లేక పోవుటచేత సదరు అయి
డ్లు నెండు భాగాలుగా విభజించి ప్రాంతీయ ప్రత్యేకము
గా ఇంజనరంకాల్య నెం 29-2 వద్ద యడమకట్టున ఒకతూము
యప్పించి సాగుబడి చేయుటకున్న నెడ్లుకాల్యకూములకు
ఇచ్చుదున్న తూము అయిడ్లుకు సరిపడుటలు తగ్గించియి
నీటిస్థాయి చేయించుటకు యీసభ వారు కోరుచున్నారు.

1 తీర్మానము (బి) భాగము
1 తీర్మానము యొక్క (ఎ) భాగములో తీర్మానించిన
ప్రకారము ఇంజనరం కాల్య నెం 29 మెం 2 ప్రధానములో యెడమ
నెత్తన తూము యేర్పాటు చేసినట్లయితే సదరు తూముకాఖ
లా ప్రాంతీ కాల్యము సుచాంతి క్రింద నడిపించుకొనుటకు
సదరు అయిడ్లు యిటు లుద్భుత్తరమున్నాడు.

2 తీర్మానము
చెరువుతోటలకు యిరిగేషను రివివేషను కరఖాన్లు చేసి
కోనుటకు వాయిదా జూజ్ 15 తేది ఆయవున్నది. గోదావరి
నీటిసప్లయనిబట్టి సకాలములో నీరు కమ్మును నమ్ముకము లేక
సదిగు జూజ్ 15 తేది వాయిదా చాలదు గావుక ఆగస్టు 15
తేది వాయిదాతో రివివేష దఖలాలు మంజూరు చేయించ
గలంబులకు యీసభ వారు కోరుచున్నారు.

3 తీర్మానము
నె 3 వుత్తర కేంద్రనెడ్లు కేంద్రభాగములుగా విభజించి
జండకూము మున్నెంతో ట్టి కాను బండ్లుకద్ద కోలకెడ్లల
పెట్టుటకు యీసభ వారు కోరు చున్నారు.

4 తీర్మానము
గోదావరినది ప్రభుమంటకే ప్రస్తుతాంశకట్టునకు సరిగా
నీరు సరఫరా చేయలేని స్థితిలోనికి వచ్చినది. కనుక తీవ్ర ఆవుధక
నియులగు ఇరిగేషన్ ఇంజనీయులను నిమిమి అభివృద్ధి.
కాదగిన విధములగుర్చి త్వరితగా సాలోచించగలంబులకు గవర్న
మెంటు వారిని కోరుచు తీర్మానించడమైనది. వారి నిర్యాలును
గూడ వ్యసలకు తెలియజేయుటకు గోరుచు తీర్మానించుట
యైనది.

5 తీర్మానము
ఆ డ్రెగి డ్రయినకు అందంగి గావు సరిహద్దులో
నోక నంకెనయు అద్దంపల్లి గ్రామ సరిహద్దులో నోక పం
య కట్టించుటకు డి. పి. డెల్లియూవారిని యీసభ వారు కో
రుచున్నారు.

సి. శేషగిరిరావు, ప్రెసిడెంటు

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

జాతీయపతాక సంరక్షణము

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

నాగపూరులో 7 వ తేదీన గూడ కార్యసంఘసభ జరిగింది. నాగపూరు సత్యాగ్రహము ముగిసిన విషయము లాసభలో చర్చించబడుచున్నది.

కానసభలో తీర్మానమును గూర్చిన చర్చ

7 వ తేదీన మధ్యరాత్రియే కానసభలో సోమ కలలు గారు తీర్మానము ముగిసింది. నాగపూరు నిజాం రైతులూ జాతీయపతాకముల పోషకులూ జరుగరాదని డిప్రీ కమిషనరు 144 క్రింద చేసిన ఉత్తరువును రద్దుపరచవలెనని 4 వ లా అ గా రు త పా దిం చిరి. జాతీయపతాకముపట్ల దోరతనము కా రి కి విరోధము లేదుగాని కా న సో బ్లిం ఘనమును సత్యాగ్రహమును జరుపుటకు దోరతనములా రంగీకరింపరు. వాని నిరసనయుటకు వారు సర్వశక్తులను వినియోగించెదరు. న్యాతినితీర్మానములను సరిదిద్దిన ప్రభుత్వమువారిచర్య యొక్క మేమును అని ప్రభుత్వభయము (నాగపూరు) డి. వి. పార్లమెంటు నుండిరి. సత్యాగ్రహము ప్రభుత్వముగా దురప్రవాణముగా పరిమింపగలదని ప్రభుత్వప్రధాన కార్యదర్శి ఏ. ఆర్. మాధవనుగారు నుడివేసి. ఆసభకు సభ్యులందఱును చాలమంది ప్రేక్షకులునుగూడ వచ్చిరి. డి. జే. పటేలుగారుగూడ వచ్చిరి. 7 వ తేదీనంతయు ఆసభ యముననే చర్చ జరిగింది. 8 వ తేదీనూత మరల నీ తీర్మానమును గూర్చియే చర్చ జరుగును.

7 వ తేదీ సత్యాగ్రహము

ఆంధ్రకు వలంబియ 7 వ తేదీన సత్యాగ్రహ మొనరింపగా కాకినాడలో అరెస్టుచేసిరి (ఆ. వె)

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగాంధీగారు

లెండు సాదరీయములా రా!
లెండు ముందడుగు వేయుదు!!

నాగపూరులో పునఃపునః ప్రకటనయింపగా సత్యాగ్రహ మొనరించుచున్నారు. ఇక శ్రీల మన మనముగూడ మన విధిని పెరవ్వవలసియున్నది. శ్రీల కింకరకపు అవకాశము లభించ లేదు. ఈనెల 18 వ తేదీ వరకు మన గాంధీ మహాత్ముని కిష్టదీక్షను గాన ఆనాడు నాగపూరులో కొంతమంది శ్రీలతో కలసి నేను సత్యాగ్రహ మొనరింప దలచితిని గాన నాకలెనే కారాగృహమున కేగిందను శ్రీల కిపుడు మంచి అవకాశము కలిగినదని విన్నవించుచున్నాను. అటుల సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు శ్రీయత కల్పబాయి కంటేలుగారు దయతో సహకరింపరి. దీనిని గూర్చి నేను పెరిపోలిరీతికి ప్రకటింపజేయుచున్నాను. ఇంకొకరు పదిమంది జాతీయములకు మనస్సులని నాకు తెలిసింది. కానకలుల జాతీయ పతాక గౌరవసంరక్షణముకొరకు కారాగృహమున కేగవలెనను గాథాశ్రీయును కలకా రందరును నాకు తెలుపగలరను. ఇట్టి అవకాశములు తరుచుగా లభింపవు. ఇట్టి మహాభాగ్యము కాకిరెర కొక్కసామాత్రమే దక్షిణాఫ్రికాలో లభించింది. అచట కలకాలి శ్రీలతో నేను కారాగృహమున కేగితిని. లెండు సాదరీయములారా లెండు ముందడుగు వేయుదు. ఇట్లు విధేయురాలు. కస్తూరిబాయి గాంధీ, సత్యాగ్రహశ్రమం, సువర్ణశ్రీ ఆనాడుదాదాదు. (నవంబరు)

నేను జమునాలాలు బజాజుగారి సందర్శనము
నేనుబజాజుగారి కుటుంబమువారు కలసాల కేగి బజాజుగారిని సందర్శించిరి. వారు చాల ఉత్సాహముతో నున్నారు. (స్వరాజ్య)

అమృతసదులో అకాలీ కరజేర్ ప్రతికా
సంపాదకులకు శిక్ష వేసిరి

అమృతసదులో గురుమాఫీ భావలో ప్రకటింపబడుచున్న అకాలీజీవితచరిత్ర అను దినపత్రిక సంపాదకుడు సర్దారు జేహానసింగుగారిపై రేచివేసేములో 8 కర్రలమును కిరికిర్రయిన 300 రూపాయలు అర్పణమును చెల్లించినచో ముగ్గురును కిరికిర్రయిన వేయవలె. (ఆ. వె.)

అననరదేశీయమహాజనసభ

భారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు

దేశభక్త కొండొ వేంకటప్పయ్య వంతులుగారు

నాగపూరునుండి నిన్న (7 వ తేదీ) చేసిన ప్రకటనము

"అననర మహాజన సభయేబరునెలలో పాథ్యమగు 3 వ రిక్త తలో బొంబాయిలో జరుగవలెను ఏకారణములన నైత కా న భను బొంబాయిలో జరపుటకు సాధ్యమైతే అభ్యుదయ దింకొకటలమును నిర్ణయించుట కధికారిమయ్యడ మైనది" అను తీర్మానము యానెల 8 వ తేదీన వికాఖిపట్టణమున జరిగిన భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభలో నామొదలపబడెను. అననర మహాజన సభను బొంబాయిలో జరుపుటకు వీలులేదని స్థాయి సంఘసభను జరుపుటకు పూర్వమును స్థాయిసంఘ సభామహాద బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి కలకాలి జేసీగారు తెలిపిరి. స్థాయిసంఘసభ ముగిసినపిమ్మట మరల నా విషయమునే ఉత్తరముద్వారా ఆమె నాకు తెలియజేసెను.

అననరసభను డిల్లీలో జరిపెనమని డిల్లీ కాంగ్రెసు సంఘమువారు తెలియజేసెరిగాని 25000 యా పాయలు జరులు కావలెనని కోరిరి. అపొమ్మ వారికి బదులుయి య్యకలెను తీర్మానము భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ లో నామొదలపబడెనచో బొంబాయి రాష్ట్రీయసంఘము వారు సం తోషపూర్వముగా జరుగిచ్చెదరని సలహాజేసెరిగాని తెలిపిరి.

4 వ తేదీ ఉదయమున నేను మరల కలకాలిజేసి గారిని సందర్శించి అననరసభను బొంబాయిలోనే జరుపుట కెట్లులెన వీర్పాటు చేయవలెనని కోరితిని. ఈ విషయమున బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులతో కాలోచించియు నేను మీకు తెలిపితిని. వారంగీకరింపలేదు. వారి సహాయము లేకుండు సభనుజరపుట సాధ్యముకాదు. ఆంధ్రునెల 18 వ తేదీనాగా బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభను జరుపుటకుగూడ సరికాకలు లేదని సలహాజేసి తెలిగారు కాతో చెప్పి అటుపిమ్మట నే ఆమె నాకు ఉత్తరము వ్రాసెను. "రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభ్యులు బొంబాయిలో అననరసభను జరుపుటకంగీకరింపలేదు. వారసహాయము లేకుండు సేవకు సభను జరుపజాలను. కాన నిదియే నిర్ధారణయగు సభిపాయముని మీకు తెలుపుచున్నాను." అని ఆమె ఆలేఖముండు వ్రాసెను.

ఈదిల్లీలో ఖిల్దార్ ఆశ్రయము సంగీకరించుట కంటె సాధనానిరమాణే కలకాలిచే నే మందుల కంగీకరించితిని. నెవ్రెంబరునెల 15 వ తేదీన డిల్లీలో అననరమహాజన సభను జరుపు య తీర్మానముజేసితిని. ప్రస్తుత ధేర్వదిన ముఖ్యసభ్యులను గూర్చి అననరమహాజన సభ్యులకమును తీర్మానము నామొదలపబడుట వీలగునట్లును గాంధీ మహాత్ముడు కన్యముగా నాయకత్వము వహించి సదేషించెనుడు దేశమునందు కిరియండిన సంయోగమును కార్యదీక్షను మరల కలకాలి జేయుటకును అననరమహాజన అమరావతియును సంఘకల విన నిర్దేశసంఖ్య ప్రతినిధులను వారు పూర్తిగా మంపెదరని నేను ముగపూర్వముగ వచ్చుచున్నాను. అని నాగపూరునుండి 7 వ తేదీన అభ్యుదయ ప్రకటింపెను. (ఆ. వె.)

కలకత్తాలో పోలీసువారి సోదాలు

చాలమందిని అరెస్టు చేసిరి

7 వ తేదీనరకు 170 యింద్రను సోదాచేసిరి. 89 మంది అరెస్టుచేసిరి. పోస్టుమాస్టరు కార్యకేసులో 24 ముఖ్యులూ తెలిపి విషయముపట్టి మాకు యింద్రకు సోదాచేసి నున్నవని అరెస్టుచేసిరి. అంతకు పూర్వము ఆ వారములోనే ఒక బ్యాంకరుని హత్యనుగూర్చిగూడ సోదాలు అరెస్టులు జరిగినవి. ఒక డ్విదను యిండిన సోదాచేసి అరెస్టుచేయబడి అరిగి సోదాపుత్రుని గూడ అరెస్టుచేసిరి. మరొకడు 7 ముఖ్య దూరమునను ఉత్తరవరా జాతీయపాఠశాలను గూడ సోదాచేసి కొన్ని కాలములను తీగిరిపోయిరి. ఇటీవల రాంభాగనలో రెండుహత్యలు జరిగెనవి అచట 9 మంది అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. వె.)

హిందూ మహమ్మదీయకక్షలు

మిరట్టులో కొట్లాట

మిరట్టులో నొక పేటయగు నానోటాలో నివసించునా రందరును యింపుమించుగా మహమ్మదీయులే. అచటనున్న హిందువులు ఉత్సవమును జరుకగా కొట్లాట జరిగింది. చాల మందికి గాయములయ్యెను. పోలీసు అసిస్టెంటు సూపర్వైంటెంట్ అచటికి వెళ్లెను.

లాహోరు మ్యునిసిపలుసంఘసభ్యులు

ఈ సంఘసభ్యులలో రాజీనామాలు నిచ్చిన మహమ్మదీ యేతరులలో ఒక క్రైస్తవుడును ఒక మైదవుడును రాజీనా మాను రద్దుచేసికొనిరి.

పానికట్టులో వివాదాలు

లాలా ధునీరండుగారు (అంబలా) పానికట్టుకు వెళ్లి అట నుండి కొటకుకు వెళ్లుచు నొకవిలేఖరి కిటులతెలిపిరి. 6 వ తేదీన నేను పానికట్టులో నుండి. అచటహిందూ మహమ్మదీయకక్షలు చాల ప్రబలముగానున్నవి. గత నెల 21-2 తేదీ నుండి హిందువుల లండరును పూర్తిగా మరలా జరుపుచున్నారు. వారు ప్రాణములను పీడింప బట్టియున్నారు. గత నెల 21 వ తేదీన కొట్లాట జరిగింది. 28 గరు హిందువులకు ఒక మహమ్మదీయునకును గాయములు కలిగెను. వారిలో 9 మందిని వైద్యశాలలో నుంచి చికిత్స చేయించున్నారు. అచట య్యసీతలు కమిషనరును చానరీ మేజిస్ట్రేటును లాలా పూర్ణుండుగారి కిల్లిం-చాంపునకును మర్యాదగల గొప్ప కుటుంబమునకు చేరిన కృష్ణురాలగు హిందూశ్రీని - నూడ మహమ్మదీయులు కొట్టుట మిక్కిలి లబ్ధాకరమైన విషయము. మరల కొట్లాట జరుగునని ప్రజలంతలయచున్నారు గాననే మారటాను వదలలేదు. తేవాలయములలో ఆరాధనలను జరుపుట లేదు. బ్రేడునాడు మహమ్మదీయులు ఘోరకృష్ణములు చేసి హిందువులకు దుశోక్త్యధను కలిగించిరి హిందువులు తెలిపిరి. మహమ్మదీయులు అచట నుండి ప్రార్థనలు చేయుచుండ ప్రకృతము హిందూదేవాలయమున హిందువులు ఆరాధన జరుపగూడదని మహమ్మదీయులు తెలిపిరి. హిందువులు అర్చనచేయుచున్నపుడు మహమ్మదీయులు అబ్బిపార్శవకు శేకలు వేయుటలేదా? అందులకు హిందువు లభ్యంతరము చెప్పిరా? మహమ్మదీయులతోపాటు హిందువులకు నమాన స్వార్థత్వముండ వలెనని హిందువులు కట్టుకట్టియున్నారు. జిల్లామేజిస్ట్రేటును పోలీసునూడర్చంటునుపానికట్టులో నున్నారు. పోలీసుగారు కాకిలికాయచున్నారు. అల్లరుల నిడదుటకు ఏర్పాటులుజరిగెన; గాని మర విషయములలో నుద్యోగులు కల్పించుకొనుటలేదు. హిందువులలో 15 మంది ప్రముఖులంద్ర పూచీక్షుంను పుచ్చుకొనిరి. వద్దరివై కేసుచేసిరి. మహమ్మదీయులలో సామాన్య సంసారులను 20 మందింద్ర పూచీక్షులను పుచ్చుకొనిరి. హిందువులు ఏమియును లొందర కుటలేదు. చాలఅధిక మగు ఓరిమినిచూపుచున్నారు. మిరట్టులో కాంతమున వటలగూడదని నేను హిందువులకు బోధించితిని ఆ కగరమున మహమ్మదీయులలో ముఖ్యమగుటలగు మాలానా పయ్యదుడుపేసెన, మోహిలు యిస్లాం గార్లతో గూడ మాటలాడితిని. వారును కాంతికోరకే పనిచేయుచున్నారు. ఈ కమయమున హిందూ అశ్విభాగ, దాక్టరు ఆస్కారి, అసాఫాబీ గార్లు మున్నగు వాయుల లండె కేగి కాంతిని నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నింపజనుని ధురేచె. దుగారు మిసిరి. (ఆ. వె.)

బెంగళూరు కాంగ్రెసుసంఘము

ప్రభుత్వోద్యోగులొకను ప్రత్యుత్తరము నీయలేదు

బెంగళూరు కాంగ్రెసు సంఘముపాత చేసిరి ప్రకటనము ప్రభుత్వోద్యోగులకు తొలుపాటు కలిగించుటలన కాలోలు కా రి కను ప్రత్యుత్తర మిచ్చులేదు ఈ కాంగ్రెసు సంఘము సదచివేసెనరేమోయని కొందరు భయపడుచున్నారు. టిర్ని విజయోత్సవమును లోకమాన్యని వార్షికోత్సవమును గూడ కాంగ్రెసు సభ్యులును అభిమానము కలిగి కాంగ్రెసు కార్యాలయముననే జరిపిరి. లోకమాన్యని వార్షికోత్సవమునాడు ఊరేగింపు చేయుటకు అనుమతిని కోరుచు కాంగ్రెసువారు ప్రభుత్వోద్యోగులకు వ్రాసిరి, గాని ప్రత్యుత్తరము రావంతకు పూర్వము జర లేదు.

లోకమాన్య తిలకు

అనవసరమోద్యమ స్థాపనకు

1907 జనవరి 2 న తేదీ కలకత్తాలో, అతివాదవత్ సిద్ధాంతములను వివరించుచు లోకమాన్యము యిట్లు చెప్పెను:—

అని కాలవర్తనావత్ విన్నవము గానిది యేమియును లాభములేదు. ఈవిషయమున నూతనవత్తుమును ప్రాకవత్తుమును కేరీ భవించిరి. ప్రాకవత్తుము బ్రిటిషువారికిఁ జెప్పి తేనీకొనటము నమ్మకముగలదు. మాకులేదు. అట్టివిధిలో మాకు మరయుక మార్గముండలేదు. మే మా మాదిరిన విధానములను యిప్పుడున్న సంక్షోభము లన్నియు చక్కబడును. నివాసలోపాముఁ జెప్పితిగాదు, బహిష్కారము, మనకు అనుభవములేవు. కాని తో అవసరములేదు గూడాను బహిష్కారసాధనము చాలబలవత్తరమైనది. ఏకావదిమందియో అంగ్లేయులు చేయు ఏకవిపాకవ తులయు మనసహాయముతో నే జరుగుచున్నది.

“నిర్యాదించుటకు తగినకేరీలేవు, నిర్యాదించుటకు విజేయద్రుత్యమును సహాయము లేకుండ, స్వార్థశాస్త్రమును, రాజీకర్త్యమును బొందుకేరీ మిథులేరా? ఇదియేమి-హిష్కారము. బహిష్కారము రాజకీయ సాధనము అర్థమిట్లుంది. వారు మనము నమ్ముచేయుటకును, కాంతిని స్థాపించుటకును మనము సహాయము చేయవద్దు. భారత సరిహద్దులలో గాని, భారతేతరజేతములలోగాని, భారతీయద్రుత్యముతో జనముతో సహాయములేని పోరాడుట లో తోడ్పడరాదు. న్యాయపరిపాలనము వారు జేయుటలో మనము సహాయముజేయరాదు. మనకోర్టులను మనము స్థాపించుకొందము. కాలము వచ్చినపుడు మనము గూడ చెల్లించవచ్చు. మిరందరును గలనీ ప్రయత్నించి అవనిని చేయగలరా? చేయగలిగి యెడల తేమే మీరు స్వార్థకర్త్యమును బొందెదరు.”

ఇవిధముగా లోకమాన్యము 1907 జనవరిలో చెప్పెను. 1908 జూలై 22 వ తేదీ రాత్రి జడ్జి దీర్ఘక్షమ విధింబోవుచు యేమైన చెప్పవచ్చునా యని యడుగ లోకమాన్యదేట్లు చెప్పెను “నేను నిరపరాధినియే నేను చెప్పగోరునది. ప్రపంచవ్యాప్తములన్ని సమతుల్య మహాత్ములను, నేను న్యరంత్రముతో నేవలనందుట కల నకన్న కష్టమధికముల న సాయవ్యము అభివృద్ధికావచ్చునని నైతేవచ్చునావచ్చును.”

“స్వరాజ్యమనెమి” యని సంజేహాత్ములగు రాజకీయ వాదు లడుగుచుండురు. లోకమాన్య మహాత్ముడు వానిని నిర్యచించుచు, అత్యుచ, స్వయంసహాయతీవిత మయియు, భర్యాచరణఫలితమయియు చెప్పెను

ఇవిధముగా నమ్మకశక్తుడు చాలకాలముక్రిందనే స్వార్థకర్త్యమునకు స్వతహాగాను జూపెను. అట్టి మహాత్ముని భూతిల విమోక్షమును, యాదా మలో, మూడవ సంవత్సరము నుండియున్నాము యంగ్ ఇండియా.

విదేశ యాత్రికులకు సూచన

రహదారి చీటిలు

శివ్వా, ఆగస్టు 7:—ప్రభుత్వప్రకటన ఏట్లు వెలుపుచున్నది. మలయాళము భారతీయులకు కనాకాచీటి అవసరము లేపోయినప్పటికిని, సామాజ్యమునది తరభాగములను, విదేశీలకును జనుకు అని కొన్ని అవసరములకావారి చీటిలకు సమాధిని ప్రకటించునది అట్టి చీటిలకును నిరంతరము అటు క్రయాణ మొనర్చుచు భారతీయులు భారత భేతమును ప్రయాణ ముకుట పూర్వమే వానిని సంపాదించుకొనవలెను.

బయోస్కోపు యుభయార్థముపై కేసు

కిందరావాడు, ఆగస్టు 7:—అగ్రకు బయోస్కోపు యజమానియగు క్రిస్టియన్ వెంటేజ్ అను వాడు రు 11000 లు మోస మొనర్చుచు నని వాక్కురు. సి. కె. క్లో న్యాయాధిపతి పూర్వము తేయగా ముద్దాయిని అరెస్టుచేయుటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తర్వుగావించెను. ముద్దాయి మోదరావాడును ప్రభాతికలవాడు. ఈతనినియూ మూసివేయబడియుండెను. ఈతడు కప్పియకొని తిరుగుచుండెను. ఇండియా, సిలోనులందరి రేవులకును కప్పితిని కంటివార్త లంపబడెను ఈతనిని పట్టివచ్చినది కి 500 రూపాయల మొనగబడునని ప్రకటించెను.

ఇండియను రైల్వే యుద్యోగులు

గ్రాట్టుయిటిలు

కాంతి కేరీనము, 7 ఆగస్టు:—కావస్తుభయంతి, భారతీయ రైల్వే యుద్యోగులు గ్రాట్టుయిటిలు గురించి అడుగబడిన ప్రశ్నలను గురించి, భారత కార్యాలయమునందీ ఈ క్రింది ప్రభుత్వతరము తరుకు జేరె నని, కార్యకర్త కార్యదర్శి సి. ఎఫ్. ఆంధ్రునుగాకి తెలిపెను:—

టి గిఫిత్సు ఎం. పి. గారికి

ఇండియా కార్యాలయము లండను, జూలై 1928:—ఇండియను రైల్వే రైల్వేయందు సర్వాధిపతి యుద్యోగులకు గ్రాట్టుయిటిలు కొనసరుగుగురించి నిబంధనలందు గావించబడిన సరళిలను గలించిన కాలమునకు గూడ కర్తవ్యములతో నని ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీన కావస్తు భయందుప్రవృత్తినినవము మిథు జ్ఞాపక ముండియుండును.

ఈ విషయమున భారత ప్రభుత్వమువారిలో సుప్రసిద్ధునిని అప్పుడు ప్రభుత్వ తరమునగియుండిరి. ఈవిషయమున భారత ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయము నుండి. నై నిబంధనలను 1928 జూలై 12 వ తేదీకి పూర్వమునకు కర్తవ్యములతో ననుమానము భారత ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింప జాలకపోయిరి వారు తెలిసిన కారణములను బాగ్రత్త గడునించిన తరువాత భారత కార్యదర్శిగూడ వారితో కేరీభవించెను.

(సం) విలబ్ధము

1922 జూలై 19 వ తేదీన జరిగియున్న రైల్వేయుద్యోగులలో, ప్రభుత్వమువారిచే కావస్తుభయముగ ప్రకటించబడిన సమైక్యతలయందు పాల్గొనినవారి గ్రాట్టుయిటిలు జేయరాదని భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఈనవర 1922 జూలై 12 తేదీకి పూర్వము రైల్వే యుద్యోగులముల మునొననవారికి, ఆ కేరీకి పూర్వము ముజించిన రైల్వే యుద్యోగులకును కర్తవ్యము, రెండవవారికిందులకు కచ్చుముత్తమును వారిభార్యల కొరకవలెనని కావస్తు భయందు ప్రశ్నకేరీబడెను. 1922 జూలై 12 తేదీకి పూర్వము సమైక్యతలందు పాల్గొనినవారి గూడగ్రాట్టుయిటిలు కొనసరుగు భారత కార్యదర్శి నిరాకరించిరి ఈలేఖ వెలుపుచున్నది.

రైల్వే ప్రయాణికుని దోచుకొనినందులకు శిక్ష

అలహాబాదు, ఆగస్టు 7:—రైల్వేకావీజ్ ముషిగ నుండి తరువాత లోగింతులదీన యూరప్ అనువారము రైలుగతులకు యుండగా మిగిలిన అల్పా అను యూరపియు త్రిని దోచుకొని రైలునుండి క్రిందకు త్రోసి చంపవలెనని యెత్తించెను నేర మాకోపించుండెను. నెవమ్యు జడ్జి ముద్దాయి నేరమును స్థిరపరచి 20 సంవత్సరముల కఠినశిక్షను విధించెను.

కిరు వేండ్రము, ఆగస్టు 7:—కావస్తుభయ తిగినిన్న సమాజేక మయ్యెను. ఆవిషయముపట్టిక యందు తగ్గిపులను గోరుచు గానింపబడిన 29 ప్రతి పాదసలలోను! దీనినను కళిల్యాయమున నూరు మాత్యముల క్రిందపలెనను ప్రతిపాదన మాత్రమునెగ్గెను గ్రాట్టుల నై చర్యజరుగుచున్నది.

జొంబరా, ఆగస్టు 7:—గరి నెల 21 వ తేదీన జూబయి నుండి అంగ్లేజీయునకు తపాలము దీసికొని కల్పిన ప్లాసీ నాక ఈనెల 6వ తేదీన మార్చియ్యనద్ద చేరెను. తపాలము లండను నందు రేపు అందచేయబడును.

శివ్వా, ఆగస్టు 7:—పోస్టు అఫీసు క్వార్టర్స్ కిట్టులను 54 క్లీలకులర కీమామున విక్రయింపబడెను గరి విదు నక్కనములయందు నీ మూసమున 18 క్లీ, 6, 4 క్లీ, 3 క్లీ, 6 క్లీ లక్షలు ఎం. న విక్రయింపబడెను.

కలకత్తా, ఆగస్టు 7:—టూల్పుపోస్టు అగ్రహారము క. క. యనిగా రీదిమున నివృత్తుకు కేరీ. ఈవారాంత్యమున నీరు జన్మపురుగుమునకు జనెదకు. టూల్పు పోస్టుభులగు నివ్వాలా, కలేగార్లకు నీరు గలిసిగొందురు. ఇప్పుడు పూమునందలి కల్కములను కలకత్తాలో సాక్ష్యముల పుచ్చుకొని, తిరిగి వచ్చెదరు.

శివ్వా, ఆగస్టు 7:—భారత ప్రభుత్వ వాణిజ్యరైల్వేకావల సభ్యులకు చాట్విరుగారున, రైల్వేభువు కమిషనరుల పొండ్లెగారున, రాక్షసి బాగు పుస్తికుల విచారించుటగాను 18 తేదీన బయలుదేరి శివ్వాకు జనెదకు. తిరిగి మాసాంశ్యమున నివృత్తి జేరవచ్చును.

గంగానది వరదలు

ప్రాణనష్టము

తెలంగాణ, ఆగ 7:—గంగానది గొప్పవరదలో నున్నది 1918 నుండి వరదలందు కట్టినవను కొన్ని భాగములం దె. తవరకు నీరు వచ్చెనో ఇప్పుడుగూడ సంకరము కచ్చెను. నిన్న సాయంత్రము వర్ష మధికముగ కురిసెను.

గోదావరియూ, కృష్ణా, లందు కొన్ని భాగములందు, దశాశ్వమేధులుకొద్దు, సగ్గాకోర్టులు మునిగిపోయెను. సగ్గాయందలి విశ్వవిద్యాలయ ఇంజనీరుగిరు కలాకాలయందలి మిస్ట్రీ అనువాద్యులై సికింద్రాపూరు నీయునయమున విశ్వవిద్యాలయమునకు 2 ము కు త్రోవరప్పి ఆకినల్ప సదియందు వడిపోయెను. ఇంజనీరుగిరు కలాకాల విద్యార్థులు వెంటనే ప్రవాహములొనికి దమిరిరి. కాన లైసికీలు మాత్రము గాన్నించెను. మిగిలారు గాన్నించెను. ప్రవాహము తగ్గువరకు విశ్వవిద్యాలయము మూసివేయబడును.

ఆగస్టు 7: మిగిలారు కేరీలు వారెకెను.

బలియకట్టుము నదివరదలు

బలియకట్టుము, ఆగస్టు 7:—బలియకట్టుము నదివరదలలో నన్నదని కన్నునూరు సమీపమున నున్న బలియకట్టుము నుండి తెలియుచున్నది. చాలకృశములను లేవకలవయను కొట్టుకొనిపోవుచున్నట్లు జూచినవారు తెలిసిరి.

నగరము నదివరదలు

రంగూను, ఆగస్టు 7:—నగరము నదిట్లు, ఈనెల 3 వ తేదీన నగరింగుయాంగనకు మూడుమైళ్ల ఉత్తరమున తెగుటచే వరదలు సంభవించి 500 కు మైళ్లు ప్రదేశము మునిగిపోయెను. బాధితులకు సహాయముకట్టు కధికారులు ప్రయత్నించుచు న్నారు. మనుష్యులకు ప్రాణనష్టము గలగలేను. చాల కురువులు మాత్రము మరణించెను. వర్షసాయమున కెత్తుక నష్టము గలిగెను.

దక్షిణ కనరావరదలు

రైలుమార్గము కొట్టుకొనిపోవుట
మాజేక్వరము, ఆగస్టు 8:—రైల్వే డిస్ట్రిక్టు నూకరింపెం దెంట్లు ఇట్లు కంటింపెను:—రైలు లభిగముగ నుండుటచే నేత కటించింకెనద్ద 541/17 మైలు కర్ష రైలుమార్గము తెగిపోయెను, కొంతకాలము ప్రభు సరాసరి కాకపోకల జరుగవు. తరక అన్నంతరకు బ్రాన్సి పుమెంట్లు ఆసాధ్యము.

నాభా మహారాజు

గురుద్వారా సంఘము

క్రొత్తగా ఎక్కుకొనబడిన గురుద్వారా ప్రబంధక స్థాయి సంఘపథ ఆచ్యుతనరులో జరిగినది. నాభా ఆక్రమమున లోల గించుటకు గురుద్వారాకార్యసంఘమువారు కాంతియురకు లగుసాధనముల నన్నిటివల. చింత వలెనను తీర్మాన ముపథలో నామోదించబడెను. (ఆ. వె)

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయము

పాట్నా, ఆగస్టు 7:—పాట్నా విశ్వవిద్యాలయము నైను ఛాన్సలరు వడికి, సయ్యదు నుల్లాను అసామ్యుగారు నితి మింపబడిరి. పాట్నా హైకోర్టునందు నీరు ప్రభుత్వ వ్యాయ వాదిగ నున్నాడు. నీరు అధికారమున ప్రవేశించినప్పటినుండియు నైను ఛాన్సలరువది గారవోద్యోగముగ నొనర్చుండును. నీరు ప్రభుత్వము నుండియు నీవిశ్వవిద్యాలయము సంకెత్తుత యుత్సాహముతో కనిజేయుచు నె నేటునుండును సిండికేటులకు నుగు కథ్యులుగ నుండిరి. అంటిచే నీ సయోజనము చాల ప్రబాధ రంజకముగ నుండును. (ఆ. వె)

నేలము, ఆగస్టు 8:—బులూరు సంకల్పరాజా కనయంపుడు కలెను నాకర్తి నొనర్చెనను కేరముక్రింద నెవమ్యుకోర్టులో విచారి పబడెను. అన్నెయ్యి కేరు అభిసాయము నొనగినన, నెవమ్యు జడ్జి ముద్దాయికి ఉరిశిక్ష విధించెను.

ఆగమనము:—కక్ర ను పోట్టుమాట్లకు తెవరలభి సి. హెచ్. మలన్ గారు మెట్టుసోయము మొయిలో నీయువయ మిచ్చుటకు జేసిరి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1928 వ సం. అక్టోబరు 8 వ తేది

బుధవారము

జిర్కనీ: నష్ట పరిహారము

జిర్కనలతో నెలలు మెలగ నలయు ననువిషయమున, విశ్రమము డలలో తలలు గడురకున్నవి. తమ కీమతలను నష్టపరిహారమును వైఫల్యముగూడ చెల్లించినగాని, తమ సంపత్తిపై జెందినవి, ఫ్రెంచివారు కట్టడలజాపుచున్నారు. జిర్కనలు డబ్బియ తేరిన సంకతి బూటక వని మీ యుద్దేశము. జిర్కనీ యొక వేళి నెవారమునను, ఫ్రెంచివారు పాటించరు. ద్రోహ మెనర్వినవారిపై దయజాపుట వారి మతము గాదు. ఎన్నికెట్లములు తలసించినను, ఎంతవత్తము వాటిల్లినను ఫ్రెంచివారు తమ కట్టుదలను కొనసాగింప నిశ్చయించిరి. ఇంగ్లండు ఇట్లీల సానభూతి లేకున్నను, ప్రాన్సునకు లక్ష్యములేదు. రూరు జాదమనంద, సర్వస్వము నెడ్డులకు ప్రాన్సు సంపదమయ్యున్నది. అందుచే, జిర్కనలసాత్విక నిరోధము నకును, ఫ్రెంచివారి బలవ్రయోగమునకును జరుగుచున్న సంఘర్షణము అంత జూడవలయును. రూరు ఆక్రమణవలన, ఫ్రెంచివారి కింతవరకును గడగిన భవలాభ మంతగ లేకున్నను, చివరవరకు వారు పోరాడ నిశ్చయించిరి. జిర్కనలు ముందుగ సాత్వికనిరోధమును వదిలి తిరిగివెడిన గాని, ఫ్రెంచివారు శాంతిచేరని తోచదు. బెల్జియనులు ఫ్రెంచివారిని డిమాండ్ అనునరించుచున్నను, అవిర్భూతము గనుక జరిగిరి. కాని వారును జిర్కనల సంగతిద్రోహమున నున్న జూచుచున్నారు. జిర్కనలు సాత్వికనిరోధమును విరమించిన గాని, సమాధానము గూర్చి యోచింప వీలులేదని, మీరు దలచుచున్నారు. ఇంగ్లండు మాత్రము, ఫ్రెంచి బెల్జియనుల సిద్ధాంతములతో నేరేఖవిడిచును. జిర్కనీ వివాదము ఇంగ్లండున కిష్టము లేదు. జిర్కనీ నేరేఖను నయినను కొల్పోన నిచ్చిన, సప్రకరిహారమును కొంతవర కయినను సంపాదించవచ్చు ననియు, ఇంగ్లండు వర్తకము మంల నెంపిన్సీలో నకి వచ్చు ననియు, బాల్కువిను గరి యుడైయు. అందుచే ఫ్రెంచివారు తలపెట్టిన తీవ్రభావము నామోడంకక, జిర్కనలెంత ధనమును చెలింగిలలో కనుగొనుట కొక అంత రాతీయ సంఘము నెర్పిటవలయు ననియు, రూరు ఆక్రమణము అక్రమ మనియు, ఇంగ్లండు దెలుపుచున్నది.

ఇంగ్లండునకును ప్రాన్సునకును అంగీకారము గుడురకబాపుటచే, ఎవరయి దైతములను వారు విడి విడిగ ప్రకటించిరి. న్యాయమును ప్రపంచమే కనుగొని సర్వయంగిలదని సూచించిరి. ఇకమీద ప్రాన్సు ఇంగ్లండులకు పోతుగుడుగుట కిష్టము. కాని, ప్రస్తుత ప్రకటనములవలన లాభ మేముయిన గల్గునా? వాడప్రతివాడములతో జిర్కనలమధ్య మోహరిమగునా? బాల్కువినుగారు ఫ్రెంచివారితో నేరేఖించువుడు, వెంటనే ఫలప్రదమగు చర్య గవలించించి యుండవలసివది. కాలము గడచుకొలదియు, జిర్కనీ సాత్వికమునుచుండునని బాల్కువినుగారు కేదెరిపియున్నది. అట్టివి ఇకను నున్న జరిగినయెడల, మరింతవత్తము జాటిల్లును. బాల్కువినుగారు చిర్యలో

జూపినంతచాకచక్యమును ఆచరణలో జూపకున్నారు. జిర్కనలు ముందుగ సాత్వికనిరోధమును విడనాడవలయు నని, బాల్కువినుగారును గోరుచున్నారు. ఫ్రెంచివారిని తృప్తిపరుచుటకు బాల్కువినుగారిటుల గోరియుండవచ్చును. కాని, ఫ్రెంచివారు క్రూరదండనలకు పాల్పడుచుండ, జిర్కనీ అస్త్రవిరహితయైయుండ, చేతగల సాత్వికనిరోధాస్త్రము నెక్కదానినిగూడ విడనాడుటకు జిర్కనలు అంగీకరింతురా? బాల్కువినుగారి ప్రకటనము జిర్కనలను సంపత్తిపై కరుచుటకు మూడుగ, వాటిలో నాళాభంగము గలిగించెను. నందిగిరి తిర్వలో సంత మొందునని వారుపించుచుండ, అట్టియాశ యడియాపయ్యెను. ఫ్రెంచివారు రూరును సంపూర్ణముగ విడచివైచి, ఖయిదీలను వదిలిపెట్టినగాని, తాము సాత్వికనిరోధమును విడనాడవల మని, జిర్కనలు చాటుచున్నారు. బాల్కువినుగారు లేమి కేయటకును దోచక వెనుకముం దాడుచుండ, ఫ్రెంచివారు రూరుభాగమునందు మరింత కాశ్యము బూనుచున్నారు. వనిచేయని గనులవని వాండ్రను, రూరునుండి వెడలగొట్టుచున్నారు. కొందరును కలిసిక్షుల పాల్జేయుచున్నారు. రూరు ప్రజలను చాలవరకు నెలువలకు పంపివైచి, తమ కనుకూలురగు క్రొత్తవారల నావ్రజేశమునందు ప్రవేశపెట్టి జూచుచున్నారు. ఇందువలన లాభమున్నను లేకున్నను, ఫ్రెంచివారు తమ చేతనయిన నిర్బంధముల నన్నిటిని ప్రయోగింప నిశ్చయించిరి.

వ్యవహార మింతటితో విరమించలేదు. రైను నదీ ప్రాంతమును జిర్కనీనుండి విడదీసి ప్రత్యేకపురికల్లిక్కుగ నిర్మించుటకు ఫ్రెంచివారు తమ శక్తి సంతను భారజోయుచున్నటుల లండను టైముస్ పత్రిక కొక విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. ఇది కొకసాగుచో, ఫ్రెంచివారు చిరకాలము నుండియు తలపెట్టిన కార్యము నెగునని యూహించవచ్చును, జిర్కనలు లికమీద నెన్నడును ప్రాన్సుపై బడికుండ, రైనులెండు రాజ్యము అడ్డముగ నుండునని, ఫ్రెంచి వారాశకడవచ్చును. రూరును ఆక్రమించిన కారణము, సప్రకరిహారమును సంపాదించుటకన్న మధ్యనొక రాష్ట్రము నేర్పటమటయే యని, ఇంతకు మున్ను కలుపురు తలచుచుండిరి. ఇక్కడది నిజమగుచున్నది. రైనులెండును జిర్కనీనుండి వేరు చేయవలయునను అతివాదులు కొందరును కూడగట్టుకొని ఫ్రెంచివారు వారికి ప్రోత్సాహము గలిగించుచున్నటుల, టైముస్ పత్రిక వృత్తాంతముబట్టి తెలియగలదు. రైనులెండు విభాగవాదులకును, రిడితరులకును పెద్ద సంఘర్షణ జరుగుచుండగ, ఫ్రెంచివారు మొదటివారి కన్నివిధములను తోడ్పడుచు, వారి సంచలనమునకు అన్ని యవకాశముల నెవగుచున్నారు. ఈ నెల 14 తేదిన రైనులెండు రికల్లిక్కును స్థాపించుటకు పాంకేరుగారు ప్రయత్నించిరి గాని, ప్రాతికూల్య మధికమగుటవలన దానినణచుటకు ప్రయత్నింప నవసర మయ్యెను. అక్టోబరు మాసప్రారంభమునకాని రికల్లిక్కు స్థాపించబడదని ఇక్కడు దెలుపుచున్నారు. ప్రత్యేక రాజ్యమును స్థాపించుటకు తేనెడి ప్రయత్నములు ఫలమగుచో, ప్రాన్సు తాత్కాలిక లాభము బడయవచ్చును గాని, ప్రపంచమునందు నిండుకు పాలుగాక తక్కుడు. ఆల్సేస్ లోరయనుభాగమును జిర్కనలు లాగుకొనినపుడు, వారెట్టి యవనిందల పాలయిరో, అట్టి యవనిందలకే ఫ్రెంచివారును ఇప్పుడు పాల్గవలసివచ్చును. ఆల్సేసు లోరయనును లాగుకొనిన పిమ్మట, ఫ్రెంచివారి రోషము చల్లారెనా? అది చెప్పువెరిగి, ప్రాన్సునకును జిర్కనీకిని వైషమ్య మధిక మయ్యెను. తుట్టుతుడకు ఆల్సేసు లోరయను

భాగము మరల ఫ్రెంచివారికి జేందెను. ఇటులనే రైనులెండు ప్రాంతమును మరల లాగుకొనుటకు జిర్కనలు ప్రయత్నించుచునే యుండురు. జిర్కనీకిని ప్రాన్సునకును మధ్య, ఎక్కుటి కష్టము పోరాటము తలపించు నని, భయము గలుగుచునే యుండును. నాగరిక ప్రపంచము, ఫ్రెంచివారి ఎత్తులను ఆమోదింపజాలదు. భావి ఫలితము గూర్చి దూర మాలోచింపక, ప్రాన్సు సామాన్యకార్యములకు దిగుచున్నది. ఇంగ్లండు, ఫ్రెంచివారి దుడుకుతనమును నివారించుటకు గాని, స్వతంత్రమార్గమును వెంటనే అవలంబించుటకు గాని ముందకు రాకున్నది. ఇక ఇట్లీ యన్ననో, విశ్రమండలివా రొకరికొక రీయవలసిన ఋణముల విషయమును గూడ ఇక్కడే వర్షింపవలయు నని గోరుచున్నది. ఒకరిమాట ఒకరికి సరిపడుట లేదు. భావిపరిణామ మెటు లుండునో దెలుప వీలులే కున్నది.

గాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయము

ఏలూరునందలి గాంధీ ఆంధ్రజాతీయవిద్యాలయపువార్షికోత్సవము, ఆచార్యగిద్వానీగారి అధ్యక్షత క్రింద జయప్రదముగ జరిగినందుల కెంతయు సంతసించెదము. వచ్చు పార్వతీశంకరి అధ్యాపకత్వముక్రింద, ఈ విద్యాలయము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నటుల, ప్రథమసంవత్సర చర్య తేటపడుచున్నది. ధనవంతుల యాదరమును, విద్యార్థికుల తోడ్పాటునుగల ఈ కఠిన్మాన అనతికాలములో జాతీయవిద్యకు వట్టుగొమ్మయగునటులకు సందియములేదు. గాంధీమహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడి, వారి యాశీర్వాదములనొందిన, జాతీయప్రతిష్ఠాపన ఆంధ్రజాతులలోను బాలికలలోను భావదాస్యమును పోగొట్టి, స్వాతంత్ర్య సౌరభమును వెడజల్లుటకు తోడ్పడకమానకు. లక్షరూపాయల మూలధనముతో నీ విద్యాలయము ప్రారంభింపబడుటచే, ధన లోపములేక పరిపాలనము సౌష్ఠవముగ నిర్వహించబడుచున్నది. సాహిత్య, వృత్తి విద్యలకు తగుప్రోత్సాహ మొనగబడినది. నిర్మాణ కార్యక్రమమును త్వరితముగ నిర్వహించవలసిన యీ తరుణమున, యిట్టి పాతకాలను పోషించి పెంపొందింపవలసిన బాధ్యత ఆంధ్రులపై నధికముగ నిలిచియున్నది. చిన్నతనము నుండియు విద్యార్థులు స్వాతంత్ర్య వాతావరణమానందు బెరిగిన గాని దేశమున కుపకరింపజాలరు. దాస్యభావప్రవర్ధకమగు విద్య నభ్యసించువారలు, చిరకాలము తమ వట్టుదలను నిలుపుకొనజాలరు. ఇది యనుభవ సిద్ధము. జాతి కనువగు విద్య యలవడనిది, మనోవికాసము గలుగనేరదు. ఇక్కాలమున జాతీయ విద్య నంతమాత్ర ముపేషించుటకు వీలులేదు. గిద్వానీగారి పర్యటనము, జాతీయవిద్య గూర్చి ఆంధ్రులలో నూతనోత్సాహము పు గొల్పు నని నమ్మెదము. మొత్తే గంగరాజు జమిందారుగారధ్యక్షులుగను, పార్వతీశంగారు ప్రెసిపాలుగను గలిగిన ఏలూరు జాతీయవిద్యాలయపు భావ్యభివృద్ధి గూర్చి శంక యుండజాలదు. ఈ విద్యాలయము ఇది నుద్ధిరమై వెలయు గాక యస గోరెదము.

చరిత్ర పరిశోధనలకు కృష్ణా జిల్లాలో ప్రారంభం 1907-08-
విద్యుత్ ముందుకు 1958 అక్షరాలాపం 1922-23 సంవత్సరం
కాంతిపాతం 12.45 అక్షరాలాపం 8.08 అక్షరాలాపం
యన్యం

ఆధునికాంధ్రకృతకభాష

రా. సా. గిడుగు రామమూర్తి పంతులు
ఉపన్యాసము

బ్రహ్మశ్రీ రాధాసాహెబ్ గారు మేకటరామమూర్తి పంతులుగారు నిన్నటి సాయంత్రము 5 గంటలకు ఎన్నూరు అధునికాంధ్రకృతకభాషా కార్యాలయమున 'కాండము ఆధునికకృతకభాష' అను విషయమును గురించి యుపన్యాసించిరి. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో ఆంధ్రపండితులకు బ్రహ్మశ్రీ విశ్వా శేఖర అక్కిరాజు ఉపాధ్యక్షులు కలుగుగారు అధ్యక్షుల పదవిని నిర్వహించిరి. ఆసభకు సోదరసహకారాత్రిగారు, కందేర గాకాల రాజమూర్తిగారు, ఉత్తరప్రదేశ్ సుప్రసిద్ధకావ్యకావ్యకారులు, మధ్య భారతీయపాఠశాలకు ఉపాధ్యక్షులు శేషరామమూర్తిగారు (తెనాలి) చల్లా బాపన్నభూషణ గారు మొదలగువారు వచ్చిరి. రామమూర్తి పంతులుగారు కొండలు ఆధునికకృతకభాషాంధ్ర భాష యను విషయముపై సేల యుపన్యాసించిరి. ఆసభకు సంగ్రహముగట్టియు, తత్పూరితమైన గాంధీ గ్రాంథికవాదముల పాఠమును తెలిపి అటుపిమ్మట ఇప్పటి ఆంధ్రగ్రాంథికరూప గ్రాంథిక భాషాభివృద్ధి ననుసరించి కట్టికట్టినభాషను ప్రాయమున్నదియును, అసలు గ్రాంథికభాష యన నెట్లు అం దెడియినను, సోదాహరణముగ ముద్రాణములకును ఆంధ్ర గ్రంథములనుండి వెళ్ళు స్థలముల నుద్దించిరి. కన్నయ కాలమునాటికి గ్రాంథిక భాషకును వాడుకభాషకును భేదము లేదనియును కర్వాళికాలములో భేదము కలుగుచు వచ్చినను వారైనను కన్నభాషకన్నా మై దానిని ఎక్కువగా గ్రహించి గ్రంథములందు గ్రహించుచువచ్చిరిగాని ఇప్పటి వనశాసనల ప్రకారము లేదనియును, కర్వాళి ప్రమాణము ను యున్నచో మొద మొదటికడ కందేరులు కవులు కర్వాళిలకు మున్నగువారు ప్రాసించినవాడెట్లు ముందు చూడరయ్యవనియును, మ. క్రి. గ్రాంథిక వాఙ్మయశాస్త్రముతో బహుళు వెడలుచున్న అనభింక గ్రంథకావ్య చిన్నయనూరి వ్యాకరణము ప్రాసించి నుండి పురాణి యేర్పడె ననియును, అట్లుయనూరిగా లేనను రామమూర్తిగారు తొలుదొలుత ముద్రించిన నీతిచంద్రికయందు నిజమైన తెలుగు సంగ్రహముననే (వాడుకతెలిసే) గ్రహించి రనియును, దానిని రామమూర్తిగారు ఇటీవలి కందేర ప్రకాశముల మార్చి మార్చి అనభింకముల ననుసరించుచును సగు పదకాలముతోను వాడుకలతోను నింపిరనియును, అట్టిపదకాలముల నీతిచంద్రికా కర్వాళిల జాతుల వాధారము చేసికొని ఇప్పటికపుడు గ్రంథకర్తలను విజృంభింపజేసెను (భాషా తెలుగుపలుకుటచే విద్యకులైన) పక్క కతో ననుసరించి వికారములతోను కేముచున్నా ననియును ఉపన్యాసించి, తమ చెప్పిన యోగమునకును బలముగా - చిన్నయ నూరిగ్రంథముల మున్నగువాని నుడియును ఇప్పటికాని ప్రముఖులైన గ్రంథకర్తలైన ఆంధ్రకావ్యవాదములను అంతా తెలుసుచున్న పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు గారు యున్నగువారిగ్రంథములనుండి వెళ్ళు లక్షణములను - ఒక్క మూడు విస్తారముల వట్టికావ్యముల విశాళములుగా కోయింపి వానిని - కేమునకు గ్రాంథికములు గావచ్చును, గ్రాంథికవాదము వికారములగల్గించి - అనగా గ్రాంథికీకరణముచేసి - గ్రాంథిక భాషములని నమ్ముచున్నానని - ఉపాధ్యక్షుల యుపన్యాసించిరి. రామమూర్తిగారు యుపన్యాసించిన పిమ్మట బ్ర. శ్రీ. ఉత్తరప్రదేశ్ సుప్రసిద్ధకావ్యకావ్యకారుల కొంత యచ్చుచిందిరి. అటుపై అధ్యక్షులకు శ్రీ విద్యాశేఖర అక్కిరాజు ఉపాధ్యక్షులు పంతులు గారు అధ్యక్షులవనమున చేయుచు రామమూర్తిపంతులుగారు యుపన్యాసమును కేటి సమావేశమును ఆసభకు ముగిసి చెప్పి రామమూర్తిపంతులుగారు యుపన్యాసమును మిమంసకమున ఆవాదముపై కల భూమిపక్షముతోను దృఢించి విధులముగ నుపన్యాసించి పిమ్మట సిద్ధాంతములను అభిమాన్యులుగా నుచ్చరించిరి. అంతలో "చాల ప్రాధుభావులచేతను చెప్పి దండెడిది - విస్తాముగ నందుటచేతను తామిసమావేశము న. కతో నుగియించుట" మనది. కాని శ్రీ ల. ల. పెక్కురకు ఈ పద్ధతి రుచించదు (మొదలు) పిమ్మట అధ్యక్షులకును శ్రీలకును ఉపన్యాసములకు బ్ర. శ్రీ. రామమూర్తిగారుగారిని వ్యాపకీకరణము కందేర గాకాల రామమూర్తిగారు కందేరమునకును వచ్చిరి.

హైకోర్టు వార్తలు

క్రిమినల్ నెషన్సు
హైకోర్టు వార్తలు

1 వ 3 వ నిందితులు వదలిపెట్టబడుట
(గ. ప్రధానస్వామయ్య మూర్తిగారు)

ఆగష్టు 8, 1923

చాకలపేటలోని కార్వా రేవన శివుడి జాలములలో బండ్లలోపలనుండి చివరికి వానిని చంపిన శేషులో (1) దొంగస్వామయ్యుని చంపివేయుటను, (2) అయ్యలసామయ్య (3) రాజగోపాల అనువా రువులను ప్రాప్తవాదములను చంపివేయుటను వి. పి. సి. 807 క కేసుకు కేసు మేనేజరుచే వార్తా పేసి నెషన్సుకు బంపబడిన కేసును గూర్చి 8 వ తేదీ ప్రతియందు ప్రకటించబడియుండెను.

ప్రాసీక్యూషన్ కమిషన్, డిఫెన్సు కమిషన్ల సాక్షులను విచారించుటకు నిన్న సాయంత్రము 4 గంటలకు వచ్చిరి. గ. ప్రధాన స్వామయ్యగారు ఇరవయ్యల వాదమును విని తన నిందితుని పయి నేరమును గూర్చిన సందర్భములను వివరించి తన నిందితునికి ప్రతి కూలముగ తన సాక్షుల తనని వ్యాజ్యము చెప్పెను. వ్యాజ్య ఆశయముగట్టి తన బిచ్చముగా మూడవ నిందితుడు వెంటనే నిన్న సాయంత్రము విడుదల చేయబడెను.

ఈదినము 11 గంటలకు 1, 2 వ నిందితులపై కేసునందర్భములను గ. ప్ర. వ్యా. గారు వివరించెను. వ్యాజ్యము ఒక్క కాలము బయటకుపోయి ఆలోచించుకొని మరల వచ్చిరి. 1 వ నిందితుని హత్యచేయుట, గాయముచేయుట అనురెండు నేరములు కేసులు గానందున, అతడు నిర్దోషి యని వ్యాజ్యము ఏకగ్రీవముగ కలంబెను. అంతట ప్ర. వ్యా. జూరీ యభిప్రాయముతో నేటి ధనించి 1 వ నిందితుని వెంటనే విడుదలచేసిరి.

రెండవనిందితుడు అయ్యలసామయ్య నేరమునకు వ్యాజ్య ఏకగ్రీవముగ కలంబెను. కేసులో హత్యయే కేసు కాదు. దుని హత్యప్రాప్తవాదముండ దనియు, రెండవ నిందితుడు గాయములు గావించుటకు ప్రాప్తవాదము చెప్పెను నేరముపై గ. ప్ర. వ్యా. గారు రెండవ నిందితునికి ఒక్క సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించెను.

హత్య ప్రాప్తవాదము రుజువు అయిన 828 క కేసును ప్రకారము 1 సంవత్సరము శిక్ష విధించవచ్చునగాని, గాయముల గావించుటకు ప్రాప్తవాదము నపుడు 116 క కేసును ప్రకారము అందులో 4 వ భాగమును మాత్రమే విధించవచ్చునని రెండవనిందితుని పీఠన వారిం చెను. కాన ప్రాసీక్యూటరు కే. పి. ఎం. మినునగా రనిన పీఠన, గ. ప్ర. వ్యా. గారు తీర్పును మరల సవరించుకొని రెండవనిందితునికి మూడుసంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

నిందితుడు ఇదివరకే విచారణ జరగకపోయిన కొన్ని మామములనుండి వెలుసాలయం దుండెననియు, అతడు దుష్ప్రవర్తకుడుగా దనియు, వ్యాజ్యవాది చెప్పెను గాని ఆవాదము లాధములేదనెను.

హత్యగావించుటకు ప్రయత్నము.
అత్యహత్య గావించుటకు ప్రయత్నము.

గ. ప్రధానస్వామయ్యగారు ఈదినము విచారణపై తీసికొనిన కేసులో రెండవవానిలో శేషుడు బాబు అను నొక కొలిచిన ప్రాంతీయుడు - అతడు కొన్ని మామములనుండి బండ్లలోపలనుండి నిద్రించుచు నేరకర్మములను కాలక్షేపము చేయుచుండెను. అతడు మార్చి 9 1923 నాడు యశోద అను నొకయువతిమీద గోయ (బయల్) చి (807 క కేసు) యనక అన్యహత్య గావించుకొన ప్రయత్నించెనను (809 క కేసు) రెండు నేరములకేంద్ర వార్తలు బడిన. ఈ కేసు మొదట రెండవ రాధా మేనేజరు భావ సాహెబు లోడిగూడగారిచే విచారణ చేయబడి ఇప్పుడు నెషన్సుకు వచ్చిరి.

ప్రాసీక్యూషన్ కమిషన్ సందర్భము విని, యశోద యను యువతి బిల్లుగొనినదిగాని అమరకేసునుండి కొన్ని మామముల కంటకు లేనిచిచ్చి బిల్లునుగాని పంపిణీయై నదిని విచారించెను. ఆ బిల్లును నిందితునిపై వార్తలు పంపిణీయై యున్నది.

యశోద అను యువతిమీద వచ్చిన పిచ్చులు ఇరవయ్యల అతనియను మర్చిపర్చియ్యెను. కొంతకాలమునకు కృష్ణమనాయకను మరి యొకనిని యశోదకును కలవము కలిగెను. అందుమీదకు నిందితునికి కర్వాళి 7 లోని మార్చి 9, 1923 నాడు రాత్రి యశోదను కర్వాళి మెడలోకితొడు బయల్పించెను. అప్పుడు అమె కేకలు వేయగా, అతడు లేచి ఆకర్వాళినే తనమెడను కొనికొన బయల్పించెను.

జూరీయందు సి. డి. కో. ము, జి. డి. ఆర్. వ్యా. శే. కే. డి. కంఠస్వామయ్య, ఎ. డి. భార్య, డబ్బు, డి. డి. ఎఫ్. ఈ. కెయిదు, సి. కుబ్జస్వామి ఆయ్యల హాజరు. నిందితుడు వ్యాజ్యవాదిని వెట్టుకొనేడు. సాక్షుల విచారణ జరుగుచున్నది.

గ. వ్యా. గారు బ్రాటరుగారి కోర్టును ఈ యదయము, వ్యా. గారు ఆర్. ఎన్. అయ్యంగారు ఉపాధ్యక్షులపై ఎన్. కుబ్జస్వామయ్యగారు ఆటర్నిక చేర్చుకొనబడిరి.

క్రొత్త తమిళ మానవత్రిక - లక్ష్మి అను బి. క్రొత్త తమిళమానవత్రిక కన్న అందు కంపెనీలో ప్రయోగించుటకు కాశీకట్టునర్తకులకు కే. యస్. చాత్రయ్య కంపెనీలో నున్న కే. యస్. నుండంగారు ప్రకటించుటకు నేడు చీపు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులో రిజిస్టరు చేసికొనిరి.

ద్రవిడరాష్ట్ర మహాసభ
సన్మానసంఘసమావేశము

7 వ తేదీని నెలములో సుబ్బారావుగారి అధ్యక్షతకేంద్ర కన్యాసంఘసభ జరిగినది రాజగోపాలాచారిగారు ప్రధాని రాష్ట్ర కాలగ్రామ కార్యదర్శియను ప్రాసించెను చదిరి. సెలైవెలకు నెలలో అనంత మహాసభ జరుగును. ఈలోగా ఎన్నికలు జరుగవలెను. కాన యీ రాష్ట్రమున నిలవదలవని వారు ప్రాసించి. సెలైవెలకు 28 తేదీలలో సభను జరుగవలెను. శ్రీమత్ విజయరామచారిగారిని సన్మానసంఘాధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనలెను. అను తీర్మాన మహాసభలో వామోడించబడెను. (ఆ. తె.)

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము
నాగపురము జాతీయతా సంకల్పకార్యము వెలుగుట

యా నెలఖిలవరకు యాజిల్లావారి కవకాశము లేదని ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంఘమువారు తెలియజేసిగాడు. వచ్చేనెలలో అనగా సెలైవెలలో నాగపురము వెల్లడలించి కాంతిసైనికులు తమ తమ దుఖాస్త్రము వెంటనే పంపింపు రాష్ట్ర సంఘమువారి భాషేరకు పంపుటకు పిలుచుగా నుండును. గాన వెంటనే కరఖాస్త్రముల పంపబడలెనని యందుముముగా తెలియజేయుచున్నాము.

కవుల వేంకటచలపతిరావు,
కార్యదర్శి గారు.

ఒక విచిత్రముగు మోసము

భూషా ఆ. గు. 7: - తాతా కంపెనీవారి నూపరించెం దిగు ఇంజనీరుల అధీనున డిస్కావింగు గుమాస్తాగా పనిచేయు ఎ. ఎ. భాన్ అను బంగారీ యువకుడియ యువకులారకు పోలీసుగారు వెనకువచ్చారు. ఈతడు తాతా కంపెనీవారి కాలాను రు 881 ల వసూరించెనట. మార్చి 30 వ తేదీ యుద్ధము చేతికి వైములము కన్నీటిలో లొంగుబడిన. ఆ యుద్ధము అక్కటమనెట వాని వాక దొంగవంతుడనెట్టెను. 2 క. 11 కు ఆతడు పోస్టాఫీసుకు జరిగి బాబుచేరిదని ఆర్. టి. యుద్ధగోవిందుడి కనీయము దెచ్చి ఇచ్చి జమ్మి గావచ్చునని చెప్పి వెల్లిపోయెను. ఆగష్టు 8 వ తేదీ, రాజోవారి అందరి ఆసి యాటికు వెల్లిపోయెను కంపెనీ ఏకటము, తనకు కవరు. అంగ దనియు, పోస్టును స్టాంపు పెట్ట దానిని పంపియదగా నందు నట్లు లేదనియు కట్టికాగితములు మాత్రము వచ్చెననియు, తాతా కంపెనీ ఆర్. ఎం. కంపెనీకు వెల్లికను ఈవిషయము పోలీసు వారికి దెలుపబడెను. పోయిన మూడు మామయ్యలలోట్టంబు 2 క/48 61771; 5 క/19 1772; 8 క/49, 1778; అగిలుబడిన.

కంపెనీ, ఆ. గు. 8: - ఆర్. ఎన్. మెక్స్ వ్యా. గారు బ్రాటరు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు కేసులకు నియమింపబడిరి.

సముద్ర తీరవ్యాపారము

ఒక విల్లు

టి. వి. శేషగిరిఅయ్యగారు, భారత సముద్రతీరమున భారతదేశపు నాకలు మూర్తిమే వ్యాపారముజేయుటకు మీరు ఎట్లు ప్రయత్నించుట కొక విల్లును రాయజేసిరి. దానిని భారత శాసనసభ కేంద్రీకరించి సమావేశమైయున్న ప్రజాశాసనసభకు చిరిగాని అట్లు జనుక లేదు. ఇప్పుడా విల్లు పీని ముగియబడి, అట్లుయొక్క యాదేశాలు విజిల్లుచున్న భారత సముద్రతీర వ్యాపారమునందు, భారతదేశపు నాకలనే వినియోగింపజేయుట, భారతసముద్రవ్యాపారాభివృద్ధికి సహాయముజేయుటయని దెలుపబడినది. ఇదివరలో భారతీయులకు వ్యాపారమునందు ఎత్తుక అనకాళము అందుటవలన భారతవ్యాపారాభివృద్ధిపయస్కరము అన్నియు ఫలము లాయెను. భారత సముద్ర వ్యాపారాభివృద్ధి జేయుటవలన భారత జాతీయాభివృద్ధికి తోడ్పడును. ఈ విల్లు ప్రకారము భారత సముద్రతీరవ్యాపారము జేయుటకు గవర్నరు జెనరలుగారి కర్డంబడి ఆవసరమైనయెడల 50 వేల కెక్కువలేకుండ సెక్యూరిటీ నిచ్చి లైసెన్సును బొందవలయును. ఆ లైసెన్సు మూడేండ్లుమాత్రమే ఉండును. ఆ మూడేండ్లు కాగానే మేముల దక్షిణానుజేసి రెన్యూ చేసికొనవచ్చును. ఈ విల్లులో 9 క్లౌజులు చాలామార్లు ఉన్నవి. అందు గానించినయేర్పాటు వలన భారత సముద్రతీరవ్యాపార మంతయు భారతీయులకే యుండ నుండేనుబడినది. మొదటి సంవత్సరము లైసెన్సు ఇచ్చిన వానిలో నూటికి 20 చొప్పున రెండవ సంవత్సరము 40 చొప్పున మూడవ సంవత్సరము 60 చొప్పున నను 4 వ సంవత్సరము 80 చొప్పున ననుట శ్రేయస్విని అని యిది యా కంపెనీలవే యుండి పిదపసంవత్సరములలో పూర్తిగా భారతదేశాధికారముక్రిందనే యుండవలయును. ఈవిల్లువలన విదేశముగ నుంచరించుకొను 10 వేలరూపాయల జరిమానాగాని, ఆరు నెలల నిధిక్షయముగాని, లేక రెండును గాని విధించబడును. ఏమైన దోషము జరిగియుంటే గోచించుకొనుటకు ప్రతిభింప

లైసెన్సును కొట్టివేయవచ్చును. ఈ కొట్టివేయుటకు ముందు ఆ ఓడభానుండును ఏకొట్టివేయ గూడదో తెలుపుకొనవలసినది. కొరవడును, ఈ విల్లువలన వ్యాపారములన భారతీయులకు లాభము రావలెడ ఈ దేశములకే ఆలాభములు వచ్చుట కుద్దే శింపబడినది. ఈ విల్లు అనుమతానికి వచ్చుటవలన భారతప్రభుత్వమునకు దబ్బుభర్తగూని, ప్రజలవై పన్ను విధించుటగాని ముంద వని శేషగిరి అయ్యగారు చెబుచున్నారు.

ఆమెరికను ప్రతిత్తిపోవుట

లంకా మైదు భయము

లండన్, ఆగస్టు 13:— ఆమెరికను ప్రతిత్తి అయిపోవునని ఎవరో జెప్పుటచే లంకా మైదులో ఈ ప్రతిత్తి వడుకువారు చాల భయపడుచున్నారు. నెల్సెబరు వరుకు రెమకు రారలిన వేరవలన వరుల యజమానులు మార్చువరేమో యని మాలిం భయపడుచున్నారు.

పరిశోధన అంతయు పడిపోవును. ఏదో పంట బాగుండు నని వర్తమానం అనుకోవలసి వారిది ఆ భాగముగనున్నది దీనివలన విజిల్లు ప్రతిపంటకు వండించు సంఘమువారికి ఆధారముగానున్న విస్తారము ప్రతిపంటకు కారణమగును. (ఇంగ్లీషువార్త).

నిర్యాతకమున గాజాజిల్లాలో గవర్నరుమెంటు సర్వే పార్టీలో పనిచేయుచున్న శ్రేణి అధికారిని యెమాయిస్సు నుండి అయినదగ్గరను 100 పాసుల రొక్కము పెట్టకొని పారిపోయిరి.

హాయిపాలో క్యాంపైక్ నూవరిండుటకు నున్న జాతీగారి నెలలో జరిపి సముద్రతీరమున నుంచిన మూటగట్టి పారవేసిరి.

టోమియనుల రేవు మున్నగుచార్టీలను కింగ్గింపలేనని యు, క్రైపును గొంపోవుటకు చవుకగ మాలియుండవలెనని యు యొనై కెక్ కింగ్గింపలేనని వర్తక సంఘమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

రైసు ప్రదేశమును రిపబ్లికు జేయనెంచుట

లండన్, ఆగస్టు 7 ఉదయము 12.55:— రైసుప్రతిత్తి కాదిలేఖరి దక్షిణానుజే ఇట్లు తెలుపు చున్నాడు.— రైసు లంకాలో కొందరు బయలు జేరిరి. రిపబ్లికును స్థాపించుటకు విజృంభించుచున్నారు. రిపబ్లికు అనుబంధానికి కచ్చితపుడు రిపబ్లికు వ్యాపకును గావాడుటకు కచ్చితమైన నిత్యానియమ పూర్వము నై ని తో దోస్తగి గ నున్న జర్నలును ఆయా రు చేసెను. వసల్దా ర్న బ్యాంకు లు రి ని పు బంగారు గాజెలను - కరెన్సీ - రెలూజి జేయుటకు గొప్ప యెత్తును యెత్తిరి. వార్త్య స్వీడక్, స్పెయిను, ఇంగ్లాండులో ఈవిషయమై ప్రచారము విస్తారముగ జేయబడును. నానాజాతిసభవారి యుద్ధమునకు తోడ్పడవలెనని కోరవరు. పరాసు లీయద్ధమును బలపరుచుచున్నారు. దక్షిణానుజే భరమను రిపబ్లికు యుద్ధపువ్యాపకులభ నిమిత్తమియవలెనని పరాసులు పోలీసు వారి కుత్తగవుజేసిరి. పోలీసువారు నిరాకరింప ఆధరమును పరాసులు వశపరుచుకొనిరి. వలకొంది సభకు వచ్చిరి. కాని కమ్యూనిస్టులు సభకు పాడుజేసిరి.

ఈ యుద్ధమునకై ప్రత్యేకముగ ఒక వారపత్రిక గూడ బయలుదేరినది. పీఠులయందు ఆ పత్రికనుండి సంగతులు సంగ్రహముగ ప్రకటింపబడినవి. ప్రజ లందఱును ఈ విషయమై తోడ్పడవ లెనని.

పోయింకరు గారు పీఠికి సహాయము చేయుటకు కొందరిని బంపిరియు లాల్ 14 తేదీకి రిపబ్లికును ప్రకటించుట కుద్దే శింపిరియు కొలొనుగెజటు తెలుపుచున్నది. అక్టోబరువరకి ప్రజలను మాపుజేయబడినది. ఈ లోపుగ ప్రచారము నిమిత్తము 1000000 ప్రాంతలను ఏర్పాటుజేసిరి.

రాష్ట్రీకగారు కత్తక సిడ్డీ హెచ్చుకొనిరి తన ఆంతరంగిక కార్యకర్తని నియమించిరి. (ఇంగ్లీషువార్త).

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్టీ (లిమిటెడ్)

185, మాంటూరోడ్డు - మదరాసు.

డాక్టరు ఆనంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

మూలధనము 3,00,000/-, వసూలైన మూలధనము 1,30,054-2-0

మూలధన రహస్య మునునడిలేదు. గొప్ప ఉక్తిప్రవృత్తి నుంచుట, ఇచ్చటనే దొరుకును.

- (1) సిద్ధమకరధ్వజము - ఆహారదేహియాకు అను సాదారణమైన బలవద్ధాక్షధము
- (2) చ్యవనప్రాసలేహ్యము - పలువిధములైన కార్ల సువ్వలకును, నిస్సర్వమునకు.
- (3) కస్తూరిమాత్రలు - అజీర్ణము, పిల్లలకువచ్చు జలుబు, జ్వరమునకు.
- (4) తాళిసాదిబిల్లులు - దగ్గు, గొంతు సువ్వలు, అజీర్తి, శ్లేషముతోవచ్చుజ్వరములకు.
- (5) రేచనవటి - భేషము.
- (6) సీతాం సురసము - మలేరియాజ్వరములకు.
- (7) ఆనందభైరవి - తదితర జ్వరములకు.
- (8) ముస్తకాదివటి - రక్తవిరేచనములకు, అతివిరేచనములకు, కలరాకు.
- (9) చందనాది తలనూనె - శిరోజములకు ఆధరణము.
- (10) భృంగామలక తైలము - స్నానమునకు, మెదడు చల్లబడుటకు.

క్యాటలాగు లెవాలిఖర్చు లేకుండా, ఉచితము.

మోసపు మందుల వలనను, ఇతరులు కూడ ఇచ్చే మోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసముపోకును.

ఏజెంట్లు:— ఎమ్. ఎస్. భాష్యం ఎస్కేరు, తపాలపెట్టె నెంబరు 689, బొంబాయి.

మెసర్సు దాదా అండ్ కో., 260, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

అందఱక, ఆక్షురి:—కనకకర్తవేదని చాన్యలరుకదని
మొకన్నా గారు తెలియజేసిరి. కాని ఇంతవరకు అధికము
ఏమియు తెలియజేయలేదు. మొకన్నా గారిని ప్రభుత్వమునాగు
రూపునచున్నవని మొగ్గురము జేయు నిధానమును, ఆతిథి
నమును కచ్చక పోవుటచే కొకాధిపత్యము లక్రమలేదనుచున్నా
రు. ఇదియుంగాక లాంఛనములలో మొకన్నా గారు కొందరి
సచ్చలేదు. కామన్యునధలో స్థాపమే దొరుకుట దుర్లభముగ
నున్నది. ప్రభువులనధలో సభ్యత్వము నిచ్చెదమన్నను ఎరుకు
అందెనునగనసభ్యత్వమును వాటిజేయి చునుచున్నారు. ఈ
కారణములచే మొకన్నా గారు చాన్యలరు కదని నిశ్చార్యుడు.

బంధు
(స్వీయ విశేషం)
భద్రు పచారము

ఈ యూహనుండి తిరి మైశ్వరూపమున నున్న యనంత
పుష్కరమును సుమో రాజు వెలఁచుచుండియు, శ్రీ కృష్ణమోటూర్
సర్వేశ్వరంబునివాడు మోటూరు బస్సును నడుపుచున్నాడు. ఈ
మధ్య నికబస్సు చేరిపోయినది. వజీయోజటిమతము అకాలము
లో వచ్చి యకాలములోఁ బోవుచున్నది. ఇంతిఁజూచు కర్ణుల
బండ్లలోఁ బ్రయాణము చేయుచుండిన 2 నులు మోటూరునుగూడ
నకు మరగి యిప్పుడు మోటూరు సకాలమునకు గాఁబోకల
జరుగవలదునుచే నదియు బోయె నియోఁ బోయెనన్నట్లు
అంతిఁజూచుచు మనుగనించుచున్నాడు. ఇకవిడిచి ను
మోటూరు యజమానులు ఈవిషయమై తగిన యేర్పాటులు
చేయుదురు గాక.

ఆంధ్ర దేశము: కద్దరు ఉద్యమము

[క. సి. II]

గాంధీజీగారు ఆంధ్రదేశమును ప్రారంభించిన వారైనందున, ఉద్యమమునకు సంబంధించిన కార్యక్రమములు, ఆంధ్రదేశము పట్టుదలతో పనిచేయుచున్నది. ఆంధ్ర కద్దరు ఉద్యమమునందు కొంతమంది పనిచేసినను, చాలాగా అభివృద్ధి గాంచలేదు. ఇందులకు వెళ్ళు కారణములు గలవు. వానిని వివరించి కొన్ని సూచనలు గావించెదను. కద్దరు ఉద్యమమునకు వలయు వెట్టుబడికి భగవంతుని ప్రార్థన, ఆంధ్రదేశములోని అన్ని భాగములకు దూది, నూలు, కద్దరు కత్తెలు అందుబాటులో లేకపోవుట సరియగు పద్ధతులపై పనిచేయుట ప్రార్థన, కద్దరు ఉద్యమము విభిన్నవిధిగాంచకపోవుట కారణములు.

వెట్టుబడి

ఆంధ్రదేశమునందు సమిష్టి సంఘములును, కార్యకర్తలును, కొందరు క్రైస్తవులును, కద్దరు ఉద్యమమునందు ఉత్సాహముతోను పట్టుదలతోను పనిచేయుచున్నారు. కొందరు వ్యయ ప్రయాసలకు తాళలేక తాము ప్రారంభించిన పనిని విరమించినారు. కొందరు పట్టుదలతో పనిచేయుచున్నను వారికి కావలసినంత వెట్టుబడి భగవంతుని ప్రార్థన. కొంతమంది మూలమే తగు వెట్టుబడిని సమకూర్చు కత్తెలును సహించి కద్దరు ఉద్యమము చేయుచున్నారనియున్నాడు. కడప జిల్లాలో కాకినాడ పట్టణమునందు కూడిన ఆంధ్ర కద్దరు బోర్డు వారు గావించిన తీర్మాన ప్రకారము స్థాపించబడినప్పుడు కద్దరు బోర్డును వలన యీ వెట్టుబడిలో పడుకొంటున్న వీరు ననుకొనవచ్చును.

ప్రతి దూది

దత్తమండలములలోను, గుంటూరు, గోదావరి జిల్లాలలోను ఆంధ్రదేశమున కంతకు సరిపడు ప్రతి తయారగుచున్నది. కాని విదేశీ కర్తకంపెనీలకు ఏజెంట్లుగానున్న మహారుద్రప్రతి, దూదికి విశేషముగ భరవెంచుచున్నారు. దూదిభరిత ఎత్తుగ అడుగులకు, కద్దరుభరిత ఎత్తుగ అడుగులకును, భరితమయి నుట్టుండ, వలయుచుండగలది. అందుబాటుగా దూదిదొంగట లేదు. ప్రతిపండు గ్రామములలోనూ కద్దరు ఉద్యమము కై ప్రతిని కోసము ప్రయత్నించును. ప్రతిపండు రైతులు విదేశీ కర్తకంపెనీ ఏజెంట్లకు సొమ్ము అడ్వాన్సుగా వున్నవారికి అడ్వాన్సు చేస్తారు. పొలములు కల ప్రతివారును తమకు కావలసిన బట్టలకై ప్రతి పండుచిన చాలా ప్రతి తయారగును. అట్టి పరిస్థితులు చేకూరునకు కద్దరు నియములు గాని, జిల్లా కద్దరు బోర్డుగాని ప్రతిపండు నెల రోగానే, ఆయా గ్రామములలో సమగ్రమైన వారిచేత రయతులకు సొమ్ము అడ్వాన్సు గావచ్చు, ప్రతిని కోని నిజమయిచినచో ఆంధ్రదేశముగా ప్రతితాలూ కాకున కావలసిన ప్రతి లభించును. ఇంతే కాక, ప్రతి పండు రయతులకు కద్దరు ప్రతిపండు పాటుపడువారికి అడ్వాన్సు ప్రోత్సహించిన కద్దరు చాలా తయారగుటకు వీలు కలుగుటయే కాక, విదేశీయులకు ఎరువడినది కద్దరును, ఎచ్చట నైన ఆ జిల్లాకు సరిపోగా ప్రతి మిగిలినచో, రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డు సహాయము యితర జిల్లాలకు పంపవచ్చును. ఇటు చేయుటవలన ప్రతికి ఎక్కువభర వెరుగుటకు వీలుండదు.

నూలు - నేత

ఎట్టుయిన నూలు వడికించినను, రాట్టపు నూలుతో నేతలు మగ్గుములు లభించుటలేదు. ఆంధ్రదేశమున నేత మగ్గుములు వేల కొలది యున్నను, వారు మిల్లుముఖతోనే వస్త్రములను నేయుచున్నారు.

రాట్టపు నూలుతో నేతలు మగ్గుములున్నను, వారికి సులభము పొదుగును కావలసిన నూలు లభ్యమగుటలేదు. ప్రతి గ్రామములోను రాట్టములు పనిచేయుచున్నను, అచ్చట తయారగు నూలు నేయుటకు సరిపడు మగ్గుములను నెలకొల్పబడుటను, ప్రోత్సహించుటయే కాక, నేయుట కృత్రిమములైనా ముఖ్యముగ బీదవారికి గ్రామములలోను భగవంతులు, భగవంతులచేసిన మగ్గుములు నెలకొల్పినచో కద్దరు పరిశ్రమ మిక్కిలి అభివృద్ధి గాంచుటయు, గ్రామములలోని బీదలకు సదుపాయము గలుగుటయు సంభవించును. ఎచ్చట నైన అట్టి సహాయము జరుగనియెడల, కద్దరు కత్తెలముఖముగాని, జిల్లా కద్దరు బోర్డుగాని నూలు తయారగుటకు నూలును ఎత్తుగగా తయారుచేయించి, అచ్చటనే మగ్గుములు నెలకొల్పిగాని, మగ్గుములును పోట్లకు నూలును గొంపోయిగాని నేయించవలెను ఇందువలన నూలు నిజమగా వడియుండుటగాని, మగ్గుములు పనికిలే

యొందుటగాని తటస్థమదు. జిల్లాలోనున్న మగ్గుములకు సరిపడు నూలుకంటే ఏ జిల్లాలోనైన ఎత్తుగగా నూలు తయారగుట, రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డు సహాయమున ఎత్తుగగా మగ్గుములు జిల్లాలకు పంపవచ్చును.

ఈ పద్ధతినవ జపాను మతమునూ వంటి మిల్లుములును రాట్టపు నూలు మోసము చేయుటకు వీలుండదు.

భిద్రు వస్త్రములు

కద్దరు ఉద్యమము ప్రజల సానుభూతిని బడయుట మొదలు, ప్రతిపట్టుకుండును, చాలా గ్రామములందును స్వదేశీ వస్త్రములు కాణములు వెలిసినవి. ప్రస్తుతము కొన్ని దివాలాపీసినవి. కొన్ని రాట్టపు నూలు వస్త్రములను, కత్తి నూలు వస్త్రములను తెప్పించి, అన్నిటిని కత్తి తీసి కద్దరుని అమ్ముచున్నవి. ఇట్టి దుకాణములు జంతులేక దాను, నెహ్రూ గాంధీ మగ్గును శాయశులు నానములను కలిగియున్నవి. కొన్ని దుకాణములు శుద్ధస్వదేశీ వస్త్రములను సమూహగా పంపించి, కత్తి బట్టలను ఎక్కువతీ చేయుచున్నవి. దేశభక్తులయొక్క మిక్కిలి ముఖ్యమగు కద్దరు పరిశ్రమయందే అనేక విధములకు మోసములు కన్నట్లునున్నను, రాట్టపు నూలుతోనే తయారగు బట్టలను నియములు లేకపోలేదు కాని కొన్ని కద్దరు చాలా భరితగుచున్నది. భరితమయి మెట్టును, ఆ నియములు ఆంధ్రదేశమునకు తగుంక కద్దరును సప్లయ చేయలేకున్నవి. కద్దరుందు జరుగు మోసములకు కారణములు భూమి, ద్రోహంతో అయినను, ముఖ్యమగు కారణములు రెండుగలవు. రెండులో మొదటిది, కద్దరుకు భరితమయిన నూలును తాము కడుగుట మాని, కద్దరుకు దుకాణములలో కొని భరించుటకు అలవాటు పడుచుండుట. ఈ కారణములకు, కద్దరు కావలసినంత తయారు కాకపోవుటయు, కత్తి కద్దరు దుకాణములలో అమ్ముటయు తటస్థమయి నున్నది. రెండవ కారణము, కద్దరుగా సన్నరకములను భరించలేకను అట్లాను. కద్దరులో సన్నరకములు కొలదిగ మాత్రమే తయారగుచున్నవి. అందుచేత కత్తి నూలు, రాట్టపు నూలు మోసముచేసి, సన్నరకదని అమ్మకమునకు వచ్చుచున్నవి. రాట్టపునైన నూలు తీయుట మొదలిడిన కొలది రోజులకే సన్నములును కడుగుట ప్రతివాడికి అలవాటు. సన్నమును కడుగువారికి సన్నని కద్దరు దొరకును. స్వతః ఉపయోగమునకై కడకునూలు కత్తెలుగా నేయించుటకు కద్దరు బోర్డు వారు సహాయము చేయవలెను.

జిల్లా కద్దరు పరిశ్రాధికారి

కద్దరు ఉద్యమము ప్రచురుగు పద్ధతులమీద కడపుటకును, కత్తి కద్దరు తయారు కాకుండ చేయుటకును, ప్రతి జిల్లా కద్దరు బోర్డుకు, కద్దరు పరిశ్రాధికారి నొకనిని నియమించవలెను అట్టి పరిశ్రాధికారి గావోవోగి నుండరాదు ఆరడు నూలు వడుకుట యందను, నేయుటయందను, కర్మయ్య యుండవలెను. ఆరడు ఉద్యోగములను నున్నపుడు, తన కాలములయొక్క కద్దరు ఉద్యమమున వినియోగించవలెను. ఆరడు జిల్లా కద్దరు బోర్డు కార్యాలయము నందుండి తన జిల్లాలో నూలు వడుకించువారికిని నేయించువారికిని ఉత్తరముల ద్వారాను కరపత్రముల ద్వారాను సలహాల నిచ్చుచు వారి సందేహములను తొలగించవలెను. జిల్లా కద్దరు బోర్డు కద్దరు పరిశ్రమ చేయువారికి భగవంతులను చేయుచున్న ఆంధ్రదేశమున కొంతమంది ఇంతేగాక, ఆరడు కని సహా మూడు మూడుల కొకసారి తన జిల్లాలోని కద్దరు పరిశ్రమలోను లన్నిటిని బాగుగా పరిశీలించి, వాటియందుండు లోటులను, పరిరంజుటకై సలహానిచ్చవలెను. రాట్టములను, జగ్గుములను నెలకొల్పుటకు ప్రోత్సహించుచుండవలెను తన ప్రచారమును గురించి జిల్లాలోను రాట్టముల సంఖ్య, వగ్గుముల సంఖ్య, కద్దరు పరిశ్రమలయముల స్థితిగతులు మున్నగు వివరములతో జిల్లా కద్దరు బోర్డునకును, రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డునకును నివేదిక నొకదానిని పంపింపవలెను. జిల్లాలోని కద్దరు ఉద్యమ స్థితిగతులను క్లుప్తముగ వ్రాసి చారిత్రాత్మికముల కూడ వంపుచుండవలెను. ఇట్టి పరిశ్రాధికారి తాలూకాకు ఒక మగ్గుచో నురుకుగా పని జరుగవలదు.

రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డు

ఆంధ్రదేశమునకు కావలసిన కద్దరు ఆంధ్రదేశములో తయారు గాకున్నను కద్దరు కర్తలు కద్దరును యితర రాష్ట్రములకు ఎక్కువతీ చేయుచున్నారు. కడప సంతకర్మమున యితర రాష్ట్రములు - అందు ముఖ్యముగ గుజరాతు - కద్దరు పరిశ్రమలయముల సహాయమునకు వచ్చి నిజమగా వడియుండిన కద్దరును కొనుగొని ఇంతకుండి అట్టి పరిశ్రమ తీర్చుటకు రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డు జాగ్రత్తమైకొనవలెను. ఏ జిల్లాలోనూ దిగాని, నూలు

గాని, కద్దరు వస్త్రములుగాని నిజమగా వడియుండునో అజిల్లా నుండి, కద్దరు కావలసిన ముయ్యెజిల్లాకు ఎక్కువతీ చేయించి కద్దరు పరిశ్రమలయములకు రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డు సహాయము చేయవలెను. రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డు సహాయములకాని నొకదానిని నెలకొల్పవలెను. ఆంధ్రదేశమునకు భూరిగా తొడ్డుదేశములు కావునండినను, ఆంధ్రదేశమునకు భూరిగా తొడ్డుదేశములు కావునండినను, ఆంధ్రదేశమునకు భూరిగా తొడ్డుదేశములు కావునండినను, నేయుటయందును నిపుణుడై యుండవలెను. ఆరడు మూడవతీ చేయుటకై నియమించబడవలెను. ఆరడు కరపత్రముల మూలమునను, చారిత్రాత్మిక మూలమునను, ఆంధ్రదేశములోని కద్దరు పరిశ్రమ పరిస్థితులను వివరించుగ తెలియజేయుచు, ఉద్యమభివృద్ధికి అనుగుణ సలహాల నిచ్చుచుండవలెను. అరడు సంవత్సరమునకు నెలసము రెండు సార్లు అజిల్లాలోని ముఖ్యమగు కద్దరు పరిశ్రమలయములను పరిశీలించవలెను. ఆరడు తరగతి కర్మ ఫలమును చేరగానే జిల్లాలో మొదటికాల్ల నివేదికలను బట్టియు, తాను స్వయముగ చూచినదానిని బట్టియు, ఒక నివేదికను తయారుచేసి ప్రకటింపవలెను. రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డు జిల్లా బోర్డులకు భగవంతులను, చేయునపుడు యీతని సలహాను గైకొనవలెను. ఈరడు అభిలభ్యత కద్దరు ప్రచురణకానితో ఉత్తరప్రదేశ్ కర్మముల జరుపుచు వారికి తన రాష్ట్ర ప్రతినిధులను తెలుపుచు, వారి సలహాలను పొందుచుండవలెను. ఏ జిల్లాకైన దూది, నూలు, కద్దరు కావలసిన అసంగతి కనుగొని, ఎచ్చట అది లభించునో అజిల్లా కద్దరు బోర్డు ద్వారా సప్లయ చేయించుచుండవలెను.

ఇదిగాక, కద్దరు ఉద్యమమునందు పనిచేయువారికి మరి కొన్ని పద్ధతులు పొడవట్టును. రాష్ట్ర కద్దరు బోర్డును, కద్దరు ఉద్యమభివృద్ధి ముఖ్యము ఆలోచించి, తన పద్ధతులమీద కద్దరు ఉద్యమమును విస్తరింప కార్యక్రమముచేసి కద్దరు ఉద్యమమును జనుప్రదముగ కొనసాగించి, తోడి రాష్ట్రములలో ప్రవృద్ధి గాంచును గా!

శ్రీమయిలవరం బాలభారతి సమాజమువారు

బెజవాడలో
ఈనెల 11-8-23 తేది శనివారము రాత్రి
“రాధాకృష్ణ”
యనునాటకమును ప్రదర్శించెదరు.
కే. పట్టాభిరావు,
కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర విజ్ఞానమునకు శాస్త్రీయమైన అంశము.
గౌరవీయ గ్రంథాలయమునకు భవనము నేర్పరుపుడు.
కావలసిన మొత్తము రూ. 28,000
వసూలైన మొత్తము రూ. 13026
హిందూదేశమున స్త్రీల విముక్తియై యారిరిగా పనిచేయు ప్రతిసాధనముల చాలా యరుదుగనున్నవి.
(డి. కె. కార్వే వందీతుడు, పూనా)

హిందీ హాకెటు డిక్టనరీ

హిందీ నేర్చుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును
వెల ౧ రూపాయ పోస్టేజీతో. మొత్తంగా కొంటే నాల్గోవంతు కమిషన్. త్వరపడండి. పం. ఆదినారాయణశాస్త్రి, అన్ని పాత్రల్లో దొంగను. అర్యులకన్ (టిప్లి కన్. మద్రాసు.

వెలస్వల్పము! సలమధికము!

మోహిని తైలము

కతులములు గల సీసా 1-8 అణాలు 0-12-0 మూత్రము.

తామర తైలము

కామర, రీట, గజ్జి కుంచె దబ్బి 1-8 0-10 మూత్రములు
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

కర్తవ్యము
(శ్రీ శేషాద్రిమణి కవులు)

అక్షయరాశులకులవారి మరణముతో ఆంధ్రదేశ మం
తయు శాశ్వతముగా కల్గిపోయెను. శ్రీకృష్ణదేవ రాయ
యమున కీర్తియుగ సర్వస్వము ధారపోసినవాడు చాల నరుడుగా
నవ్వారు. సౌమ్యమగు నాకారము. ఆయాకారమునకుఁ దగిన
విద్యావిశేషము మొదలగును కనుక లిఖించుచుండఁ గానరావు
విజ్ఞానసర్వస్వము ఆ ప్రసంగికి నెపుడుఁపయిరిమనా యని నిరీ
క్షించుచుండ సుపాదవని మరణవార్త వినిన యాంధ్రాభిమాను
ల హృదయము తెలులందునో ప్రత్యేకించి వాకొన నవసరము
లేదు.

ఆంధ్రదేశము నిర్వీర్యమైనది కాదు. పరిశోధకులు గలరు.
పరభాషాభిజ్ఞులు కలరు పండితోత్తములు గలరు. సాహిత్యకారులు
భాషాసేవకులుగలరు ని అన్ని సుగుణములు అక్షయరావు పం
తులువారియెడ చూర్ణించినచుట నితరులయెడఁ గానరావు
ఒకలక్ష్యరావు పంతులువారు కవ్యయుగ నాకాశమలాం
కుచు నిర్వహించిన విజ్ఞానసర్వస్వము పున్నె రాజ్యము గావించుటకు
సూక్ష్మతరచులగు సాహిత్యకారులు పండితులు కది
మగియేరి కవలెన. వీరియూహలు సమ్యయించి గ్రంథరూ
పమున వెలుకొన్నవి అక్షయరావు పంతులువారి యవరా
వతారము ను రి యొకటి గావలయును. ఇరుల కొక
నిధి సయిత మువిశ్వము. కావ్యస్థానము ప్రత్యేకించి స్థాపిం
చుటయగును. ఇన్నిత్రేణ లాంది అక్షయరావుపంతులువారు ర్శించుచు
విడిచిన విజ్ఞానసర్వస్వస్థానమునకుఁ బునర్నిర్మాణము గా
వించుటకు ముందుకు నెవ్వరు రావలెనంటే భాషాభిజ్ఞులగు
అకుంబరీతావరమగు సంకేమిశోకటియందఁజాల నుటలేదు.

కర్తవ్యములు వెళ్ళులు మిగిలియుండకే అక్షయరా
యని తీవ్రము పూర్తిమైనది అకాదశకర్తవ్యకావ్యము సగము
మాత్రము కలిపి యటులె యుంచెను. ఆంధ్రాధిభావకొకటిలో
వేలాని యంగుఁగ భాషాచూనితోడను కలకత్తా ని పాత్రీభా
షాపండితునితోడను ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుచు కేయం
దెను. సీతాపతి చిత్రాపుష్పాను లాఁకే జనుట కాధామము సమ
న్వయించి పూర్తిచేసినవ్యాసమంక ముద్రణభాగ్యము నందలేదు.
రాగలనందింపఁ బ్రయత్నించునని చెప్పిన గుణుఁ విషయాంతర్య
నిశానములై యాంధ్రాధిభావకలో విడువబడెను. నన్నయ్య
భట్టారకుఁడగులఁ బూర్వకవిత్వము నిర్ణయించుకొనినాడ సు
పూర్తికాల్గె. ఆంధ్రమున పుట్టుచు కలదని అక్షయరావుపంతులు
వారు నిరూపించినవ్యాస ముక్త్యజ్ఞానమైనది. దానికొక విషయ
కృత్యునాడ వెలువడినది. నిండుకుండ తొణకునా, ఆంధ్ర
సంపుటమున సవిజ్ఞానముగ వివిధాధామములతో ఆంధ్రమునకు
వర్ణమున్నటుల స్థాపించుటయే ప్రత్యుత్తరమని కలిగెను. భద్ర
పతియి. హృదయమున నిండి పొంగి పొంతున్న బాసము లన్ని
యొ గ్రంథరూపము దాల్చుటనీకు నుభావమున అక్షయరా
వుగారి కి కాలమరణము ఉభయి చెను. ఒక ఆంధ్రాధిభావకతోడను
దు మరణించినవాడు మును విచారపడకపోయినది. ఇరుది సం
పుటలును నిండిన యాంధ్రాధిభావకసర్వస్వముగా మొదటిమా
డు సంపుటములు మిగిలివి. తిక్కినవి పంపభూతములతోఁజల
నిపోయినవయే నుకము పరిపీఠపాలకును, ఆంధ్రవాద్యును
మునేకమామూఁ బరిపాలించినవని పండితవైకర్య లండలు ని
టు లకాలనరణ మొందుట రసవిదాని పండితులు యాదివి
యగున్నవాకాటినుండి వెనుకటివాడగు వీరేశలింగము పంతు
లుగారిజన్మ తానుతిగ నిది కచ్చుచునే యున్నది. పరవస్తు
రంకాచార్యులవారి సంస్కృతచూడకము, విన్నయమారయం
ధ్రవిభుండురాజము తేనెపైపూర్ణ జ్యోగము పూర్తిచేయు
నూర్యరాయనిభుండువు, విజయ సంస్కరించి క్రాయమున్న
వీరేశలింగము పంతులువారి కవిశిరోమణుఁ అనితో కాగిపోవుట
యొక విచారకరముగా అక్షయరావు పంతులువారిః జ్ఞానస్వ
స్వము వెనుకబడు యంతింపె విచారక ము. అక్షయరావు
పంతులువారు శివజీవితమును విద్యాభిధిక గడిపిరి. మొన్నటి
కలకుఁ దర్క కాత్మ మభ్యసించిరి. విజ్ఞాన సర్వస్వము అను
జ్యోతికాత్మము కలిపవసారి. ఆలంకారి. కాత్మము సంకేన
గావించిరి. ఆంధ్రవాద్యయమునకుఁ దిల్లితేలు కనుగొన భూగ
జ్ఞాన సంతయు వెదకుచు మూలదేవానుజు వాలించిరి. అక్షయ
రావుగారి శతమైన గృతాంశు.

అక్షయరావుగారియెడ ఆంధ్రము శ్రోతలై వెళ్ళుచి
భముల దాగము జానకయ్యనుగాని మఃకేమెడ నవశ్యకర్తవ్య
ములు రెండుగలవు. ఆంధ్రదేశమునకుఁ గలగ్రంథాలకు

ము కానున్న గౌరవిగా గ్రంథాలయమునందుగాని మఱియొక
సుత్రసిద్ధ శిబిమునందుగాని వారిదిగ్యరూపము (మార్పిల్ స్టేషన్
నై) తెక్కించి కలిపించి పూజించుట. అక్షయరావుగారి పూ
లదేవానుజు బాగ్యవైచిచోట సాగ్రదేశకేతమున నిధి నేర్పట
చి గొప్పస్వకవిత్వమున కృత్యములు చుట్టకర్తవ్యములు. అ
క్షయరావుగారివలన మదరాసు ఆంధ్రమందిరము కావల యును.
ఆంధ్రుడగు ప్రతిభాపాభిమాని యీసమాధి దర్శించి కృతార్థుడై

యామనానీ మని యాంధ్రదేశమునకు బాలపంచి కొనఁగలడు.
ఆంధ్రప్రతిభాధిపతు లియంతము చర్చించి త్యాగమునకుఁ దో
డిదేశములకుఁ దీసిపోని మాతృదేశమున భిక్షు లానన్వి స్వమాక
విద్రవాను సమాధిని గాజును నొనరించి తిక్కిన విషయముల
తోబాటు ఈవిషయమునకు నూడ నియాంధ్రపరిశోధక రక్ష
మునై కృతిజ్ఞతఁ జూడఁ బ్రోత్సహించఁ బాధితులు.

వేలం నోటి ను

శ్రీ పేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటు వారికి చెందియున్న 3 మూడు అగ్రహారములున్ను,
వక మొఖాసాయున్ను, యీ దిగువ వుదహరించిన స్థలములలోను ఆయా తాగిఖులను బహిరంగ వేలం
లో అమ్మబడును.

నెంబరు	గ్రామముపేరు	వివరము	వేలం వేరుబడు స్థలము	వేలం తేది
1.	గంజాంజిల్లా శ్రీ కాకుళంతాలూకా లోని కొమ్మవల్ల.	పర్కనెంటు నెటిలు మెంటు అగ్రహారం వి స్తీర్ణం య 50 లు నీటి ఆధారము చెరువులు.	కొమ్మవల్ల	20-8-23
2.	గంజాంజిల్లా శ్రీ కాకుళంతాలూకా లోని బొత్తడిశింగి.	డిటో	డిటో	21-8-23
3.	విశాఖపట్నంజిల్లా పాలకొండతాలూకా లోని వాండ.	పర్కనెంటు నెటిలుమెం టు అగ్రహారం విస్తీర్ణం య 46 లు నాగావళి నది కాలువలు ఆధారం	పాలకొండ	23-8-23
4.	విశాఖపట్నంజిల్లా సాలూరుతాలూకా మామిడిముతా.	మొఖాసా విస్తీర్ణం య 380 లు 8 గ్రామ ములుగలది.	సాలూరు	27-8-23

యొకా వివరములు నిమిత్తం పేరుమహమ్మదుపురం యస్టేటు మేనేజరుగారికి దరఖాస్తు
పంపవచ్చును.

శ్రీ ఎ. వి. భానోజీరావు,
గార్డీయను
పేరుమహమ్మదుపురం యస్టేటు
శ్రీ దాబాతోట
18-7-23

రెండుమాసముల కొక చక్కనినవల

నవలలు ! నవలలు !

నరస్వలీ గ్రంథమండలి రాజమహేంద్రవరము

ప్రకాశకుడు:—అద్దేవల్లి లక్ష్మణస్వామి, సంపాదకుడు:—తల్లావజ్రుల శివశంకరశాస్త్రి.

వెలుగుగ్రంథములు కంక్షాననండి యనువాదితములు మూకమే కావు. అట్టివానిలో నిరుపమానముగ
నవియు, కృతపోలఁబ్బితము లగు నితరసాంఘిక—సాంసారిక—చారిత్రక—ఆపరాధపరిశోధకనవలలు, క్రమముగ
కొకదానికొకటి రెండుమాసముల కొకవల కల్పింపబడుచున్నది. ఇంతటిపండి నుకర్త
లగు కలువునకవులచే గ్రంథములు రచియింపఁ జేయుటకు నేర్పాటులు జరిగినవి. ప్రకటనమును ఈ ౦-౪-౦
మాత్రమే. పోస్టుఖర్చుగాక, ప్రతిగ్రంథము వందావారులకు రు ౧-౦-౦, ఇరులకు రు ౧-౪-౦.
ఇదివఱకు వెలువడినది:—‘చేమసుందరి’
ముందు రాబోవునది:—‘చోరశిఖామణి’ అచ్చుతమగు డి.పె.కీవునవల.
మ.కా:—శ్రీ వేంకటాచార్యశిర్డీస్ కవులమాసకవన నూలుకూపాములు పుచ్చుకోనుచు, ముఖ్యముగ
యోగిమెంటుగకానము రెండుమాసములకొకనవల గ్రంథముగ ప్రాసియాయనందుక నావలను వాగిగంధరిలమును
నినటనుండి తొలగించడమైంది. ఇవ వారికి మాకు నెట్టిరంజనములును లేవు.

రోక మయమార్ కస్తూరిమాత్రలు

వీన్నలు మొదలు వయనైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 594

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు యు 1-4-0

505 మీ లోకమాన్య కస్తూరిమాత్రలయందు మీరు తెలిసినన్ని గుణములుగలవు దయచేసి తక్షణం 3 బుడ్లును
పంపుడు.
ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా కుమాస్తా సురుబాల, గుంటూరుజిల్లా.

506 మీ లోకమాన్య కస్తూరిమాత్రలు అందరును కృత్యానులేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో
వాడిన వలబద్ధకము ఎంతకాలము నుండియున్నను మాయమగును. శత్రుణుమే 6 బుడ్లును పంపుడు
ఎన్. పార్థసారథి ఆయ్యంగారు, ఏజంటు, బెన్లు ఆంధ్ర కో వైద్యపురము.

వాల సుఖోదయ ఇది దిద్దలకు కల్పితరువు. (తేవ మైన మూలకలనుండి కాస్త్రీ) క్రమముగా తయారుచేయబడి
నదిబిల్లికొక్కి, కకలి తిరుగుడు, భేను, పురుపులు, తిబు, చిక్కిపోవును, నిద్రలేపు, నులబద్ధకము మొదలగు
వాటిని పోగొట్టి మంచిదాకము పుట్టిరిచ్చును, 20 దినములకు సరిపోవు బోషధము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0
507 మీ కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చింది. 12 బుడ్లు పంపవలెను,
క కంబరావు దేశ్‌పాండి బైర కాట్ డక్కానెన్సు బ్రహ్మపూరు, గుల్బర్గా.

రు. 2 లు బోషధములకొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం.
క్రాంచి:— నెం 381, కంబకెట్టిది, మదరాసు, క్రాంచినుండి వి సీం కంకుదవు.
చాశ్రయ వెంకటాచల పండితులు శ్రీ శివారావువ వైద్యకాల మెనురు. (2)

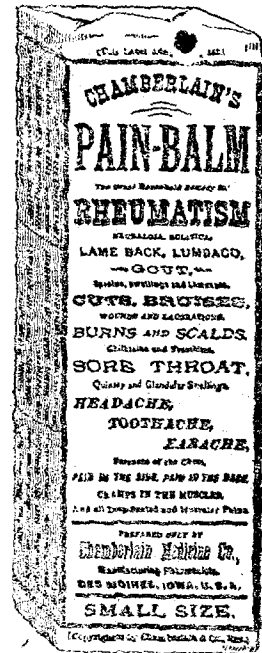
అపస్తంబతాంజనము

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది !
ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది !
నేనుగా తయారుచేయునట్టి వారినందఱునుండియు మీకు అపస్తంబమైన బొవధములను తెప్పించుకొనుదు

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd., The Place For Economy Genuineness & Reliability ది దక్క-ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

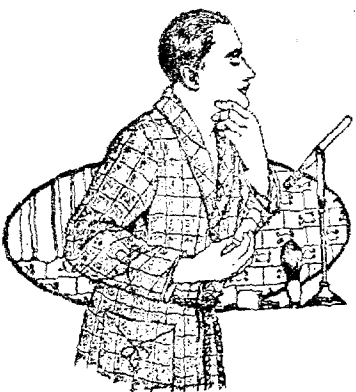
మితవ్యయమునకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, సమృద్ధిమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన బొవధశాల
హిందూ దేశముందు అంతటను, బర్మా, సిలోను మొదలగు జాగాలన్నిటిలోను బ్రాంచీలుగలవు.
వ్యాధివివరములు తెలిపిన బొవధయోగము ఉచితముగా తెలుకబడును. దరఖాస్తు పంపినదే క్యాట
లాగు, క్యాటంజరు యినాముగా పంపబడును.

Head Office :—Dacca 8, 8-1 Armenian Street Decca
Calcutta Branches :—Stand Road, Bhawanipur, Sovabazar, Bow Bazar.

చేబర్లెనుగారి
పెయిన్ బామ్
వాత నొప్పులు, నడుము
నొప్పి, కాలినగాయములు,
తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి,
నరుకులు, దెబ్బలు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పక గుణ మగును.
అన్ని జాగాలలో
విక్రయమునకు
33 దొరకును. (1)

“ERASMIC” కడుగులభ SHAVING STICK. మార్గము

ఉదయమున ఎరాస్మిక్ షేవింగ్ కడ్డితో నబ్బును పట్టించి,
బాగుగా రుద్ది స్వయముగా డ్రోరము చేసుకొనుటయే మంచిపద్ధతి.
డ్రోరము చేసుకొనిన తరువాత చల్లగానుండును, మచ్చలు
యుండన. ఆదినము అంతయు ముఖము నిగ నిగ లాడుచుండును.
మఱియు నీవు మిక్కిలి అందముగా కూడ అగువడుదువు.
చూపునకు అందముగా అగువడుటలో ఒక గొప్పకీర్తియు
న్నట్లు మానసిక శాస్త్రము తెలుపుచున్నది.

(1) గాన నీవు ఎరాస్మిక్ కడ్డిని వాడినచో తప్పక అందముగా కనపడుదువు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

వేగు బొవధములు

కడచిన యగురదయెను కన్నముల కాలముగ ఇండియాలో నెలకొనగలుగునట్లు, బాగాయ్యగు పలుకరకములయందును
ఉపయోగించబడి అనేకులు రక్షించినవి. ఇవి షేరును గుణవంతముగా, రాక్షస వీరములను తగిలిన

జ్వరమునకు ప్రామాది వానరిమును, గడ్డలకు కర్రధాతృపుతమును, ఉపయోగింపఁబడినవి.

ప్రామాదివానరిము 6 అవున్సుల సీసా రు 1 4 0 బి } తర్రాతృపుతము 1 అవున్సు సీసా రు 0 14 0 బి
ర 2 అవున్సుల సీసా రు 0 12 0 బి } తర్రాతృపుతము 1/2 అవున్సు సీసా రు 0 10 0 బి

కలరా బొవధములు

కలరాకలరామందులు అనేక ముఖ్యసిపాలిటివారిచే పొందబడియున్నవి. ఈరాజధానిలో ఈకలరావ్యాధికి
యజయోగింపబడు మందులో నెల్ల మాకలరామందులు శ్రేష్ఠమైనవని భ్యాతివహించెను.

కలరావ్యాధిము 6 అవున్సులు విభాది సుంకరస 12 మాత్రలు కలసి పెట్టు రు 1—2—0

ప్యాకింగు, ప్యాకేజీ అన్నిటికిని ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారిఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పన్వీధి బాద్మిటపుర మద్రాస్.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆయుర్వేదములో జర్మనీ గారి, యోగవృద్ధి,
నా సలాఖము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము.
భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి వీక్షక కమా
ములు, విచిత్రవిద్యవైద్యము గలవు. ఇంతేగాక మనవృద్ధిని
మామూలుచేయుట, మామిడివెట్టును పుట్టింపుట, తనముతో
మాధియగుట, కరీరమునె రిలకాయితే మామలాడించట
భూమిపైన గలయెత్తున గాలిలో నునపుని నిరాధారముగా
నిల్చుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
యందు దృఢముగా మేజిక్ చేయులని, గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రు 4-0-0 బి. 2128

పి. ఆర్. జనార్దనశాస్త్రిగారు, బంగళా గుంటూరు

మీకు 219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది ఒకటి అనందమును కలుగజేయును.
మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు లోక - ప్రసి
ద్ధము. మీరు వినియుండురు గాన వ్రాయడ
మైనది. నెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలము
అధికము - ఎల్ల విషయములకుగాను దయచేసి
వ్రాయండి.

విశాసము:—

ఆతంకనిగ్రహ బొవధాలయము

26 రాజ్య, మదరాసు.

బహుమానము

వైద్య నిద్య
అయ్యారాశాస్త్రవైద్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణశేఖరశేఖర,
(8198) 27, చిన్నబాదశాస్త్రి, మదరాసు.